

FINLANDS BANKS
71 ÅRSBOK 1990

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

ISSN 0355-5933
Helsingfors 1991
Kirjapaino Libris Oy

INNEHÅLL

CHEFDIREKTÖRENS ÖVERSIKT	4
DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN	6
CENTRALBANKSPOLITIKEN	11
PENNING- OCH VALUTAKURSPOLITIKEN	11
Penningmarknadsröntornas nedgång bröts på hösten	11
Tillväxten i kreditgivningen avtog	14
Riklig kapitalimport	14
Grundröntan oförändrad, rörlighet saknades	14
Kassareservsystemet reviderades, depositioner avvecklades	15
Interventionssystemet på penning- marknaden ändrades	16
FINANSMARKNADEN	16
Aktiemarknaden allt lamare	16
Fortsatta lönsamhetsproblem för bankerna	17
Anpassning till en avreglerad finansmarknad	18
Valutaregleringen avvecklades nästan helt	20
Verksamhetsanvisningar för penningmarknaden	20
Finansmarknadens verksamhetsförutsättningar förändrades	20
ÖVRIG MYNDIGHETSUTÖVNING	23
ARRANGEMANGEN MED DE LÄNDER SOM FINLAND HAR BETALNINGSAVTAL MED	23
INTERNATIONELLT SAMARBETE	23
Internationella valutafonden	23
Internationella regleringsbanken	24
Integrationsfrågor	24
Övrigt internationellt samarbete	25
FÖRVALTNINGEN AV VALUTARESERVEN	25
REVIDERINGEN AV BETALNINGS- BALANSSTATISTIKEN	26
BETALNINGSMEDELSFÖRSÖRJNINGEN	26
ÖVRIG VERKSAMHET	28
FORSKNING OCH EKONOMISK ANALYS	28
INFORMATION OCH PUBLIKATIONER	28
ADMINISTRATION OCH PERSONAL	29
DATABEHANDLING	29
FINLANDS BANKS BOKSLUT	30
BALANSRÄKNING	30
RESULTATRÄKNING	32
BOKSLUTSBILAGOR	33
KOMMENTARER TILL BOKSLUTET	34
Allmänna principer för bokslutet och bokföringen	34
Kommentarer till balansräkningen	34
Kommentarer till resultaträkningen	36

REVISIONSBERÄTTELSE	38
---------------------------	----

BILAGOR

39

PENNING- OCH VALUTAPOLITISKA ÅTGÄRDER 1990	40
FINLANDS BANKS VIKTIGASTE UTLÅTANDEN 1990	44
TABELLER	45
FINLANDS BANKS PUBLIKATIONER	62
FINLANDS BANKS LEDNING OCH ORGANISATION	63

TABELLER

1. Finlands Banks balansräkning månadsvis	46
2. Den konvertibla och den bundna valutareserven	50
3. Vikterna i Finlands Banks valutaindex	50
4. Finlands Banks valutaindex	51
5. Bankernas dagsposition i Finlands Bank	51
6. Finlands Banks räntor	51
7. Finlands Banks dagsräntor	51
8. Inhemska räntor	52
9. Finlands Banks interventioner på penningmarknaden	52
10. Finlands Banks avistainterventioner	53
11. Finlands Banks terminsinterventioner	53
12. Avista säljkurser för utländska valutor årsvis	54
13. Avista säljkurser för utländska valutor månadsvis	56
14. Tillverkning och makulering av sedlar och mynt	60
15. Utelöpande sedlar och mynt	61
16. Inhemsk clearingrörelse	61

FIGURER

1. Den ekonomiska utvecklingen i Finland och i OECD-länderna	6
2. Finlands exportmarknader och västexport	7
3. De viktigaste efterfrågekomponenterna	7
4. Industrins arbetskostnader och priskonkurrenskraft	8
5. Bytesbalansen	8
6. Finansiell jämvikt enligt sektorer	9
7. De viktigaste räntorna	12
8. Markens externa värde	12
9. Finlands Banks valutareserv och terminsposition	12
10. Finlands Banks interventioner	13
11. Röntan på nya krediter	13
12. Röntorna på bankernas krediter till hushållen	13
13. Bankernas utlåning till allmänheten	14
14. Bankernas kassareservdepositioner och kassareservskyldighet	16
15. Börsbolagens anskaffning av riskkapital och omsättningen av börsaktier	17
16. Emissioner av masskuldebrevslån i mark	17
17. Rängebindingar för bankernas nya krediter i mark	18
18. Penningmarknadsvolymer	18
19. Strukturen av bankernas medelsanskaffning	19
20. Medelränta på bankernas medelsanvändning och medelsanskaffning i mark och skillnaden mellan dessa	19
21. Utelöpande sedlar och mynt	26

CHEFDIREKTÖRENS ÖVERSIKT

Det ekonomiska klimatet försämrades under 1990 såväl internationellt som i Finland. De stora politiska och ekonomiska omvälvningarna i Östeuropa medförde i sin första fas en kännbar minskning av den ekonomiska aktiviteten i dessa länder. Stegningen av oljepriset på grund av krisen vid Persiska viken bidrog till att försvaga efterfrågan på Finlands exportmarknader. Storbritannien, Sverige och Förenta Staterna drabbades av recession. Den tyska återföreningen stärkte den ekonomiska tillväxten i Mellaneuropa, men de omfattande finansieringsbehov som följde med återföreningen drev upp räntenivån.

I Finland ledde den branta ränteuppgången i slutet av 1989 till att tillväxten i den inhemska efterfrågan bröts och därmed till en anpassning mot en bättre yttre balans och avtagande inflation. Bytesbalansunderskottet fördjupades inte längre i relation till totalproduktionen, och konsumentprisindexets ökningstakt minskade mot slutet av året. Som följd av den lägre inhemska efterfrågan och det försämrade internationella konjunkturläget gick också den finländska ekonomin in i en lågkonjunktur. Totalproduktionen ökade inte alls under året, och i slutet av 1990 började sysselsättningen sjunka.

Volymen av västexporten ökade 1990 något mer än året innan. Totalt sett kunde företagen bibehålla sina exportmarknadsandelar bättre än

under de två föregående åren, då tillväxten i den inhemska efterfrågan begränsade exportutbudet. Då emellertid exportpriserna sjönk och exporten till Sovjetunionen gick tillbaka, ökade exportinkomsterna endast obetydligt. Exportens lönsamhet försvagades kännbart, eftersom produktionskostnaderna fortsatte att stiga i snabb takt.

Positivt var att underskottet i handelsbalansen minskade. Importens värde sjönk trots att utrikeshandels bytesförhållande försvagades. Då emellertid underskottet i tjänstebalansen och ränteutgifterna för den utländska skulden ökade, uppgick bytesbalansunderskottet alltså till knappt 5 procent av bruttonationalprodukten.

Den avmattning av löneinflationen som hade uppställts som mål för den centrala inkomstuppörelsen i januari kunde inte nås. Ännu i början av året ledde den allmänna bristen på arbetskraft till betydande löneglidningar. Löntagarnas inkomstnivå steg 1990 med 9 procent och arbetskostnaderna per arbetstimme med hela 12 procent. Arbetskostnaderna per producerad enhet ökade därmed i Finland klart mera än i konkurrentländerna.

Trots oljeprisstegringen avtog konsumentprisindexets ökningstakt, vilket främst berodde på de sjunkande bostadspriserna och den svaga konsumtionsefterfrågan. I slutet av året steg konsumentprisindex i Finland något långsammare än genomsnittet för de länder som ingår i vår valutakorg.

Efter att statshushållningen i slutet av 1980-talet började visa överskott till följd av överhettningen i ekonomin, var det inte möjligt att strama åt finanspolitiken så kraftigt som den försvagade balansen i ekonomin skulle ha förutsatt. I budgeten för 1990 planerades finanspolitiken få en neutral effekt. Då statens utgifter ökade mer än beräknat och skatteintäkternas tillväxt avtog på grund av det försvagade ekonomiska läget, bidrog statshushållningen dock till att öka den inhemska efterfrågan 1990.

Finlands Bank hade alltjämt under året som sitt mål att dämpa tillväxten i efterfrågan för att därmed minska inflationstrycket och begränsa bytesbalansunderskottet. Under dessa förhållanden var det inte heller under hösten möjligt att lätta på penningpolitiken, fastän den inhemska efterfrågan redan tydligt hade mattats av.

I början av året importerades fortfarande kapital i större omfattning än vad finansieringen av bytesbalansunderskottet krävde. Valutareseven växte därför, och som följd av det lättare likviditetläget sjönk penningmarknadsräntorna mot sommaren. På hösten förändrades situationen dock, då de ekonomiska utsikterna blev dystrare. Förtroendet för den finländska ekonomin försvagades och räntorna sköt i höjden. Differensen gentemot den stigande internationella räntenivån ökade också.

Bankbranschens strukturella problem framträdde allt tydligare under 1990. De stora kreditförlusterna under 1989 offentliggjordes i samband med boksluten. Under vårens lopp blev det ränteproblem som förorsakas av de grundräntebundna krediterna allt påtagligare. Då bankernas lönsamhet försvagades, ägnade Finlands Bank på hösten ökad uppmärksamhet åt att upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet.

Efter den rätt långvariga högkonjunkturen kommer anpassningen till en bättre jämvikt att vara smärtsam. Situationen förvärras av att efterfrågan på våra exportprodukter växer mycket långsamt. Brytningsskedet i Sovjetunionens ekonomi och avskaffandet av den bilaterala handeln försvårar östexporten. Den på grund av bytesbalansunderskottet höga räntenivån begränsar den inhemska efterfrågan. Positiva inslag är dock hushållens ökade sparande, avmattningen i inflationstakten och den skönjbara vändningen mot en bättre yttre balans.

Trots att produktionstillväxten stannat av borde den ekonomiska politiken också i fortsättningen främst inriktas på att förbättra bytesbalansen och dämpa inflationen. En omläggning av den ekonomiska politiken i en allmänt stimulerande riktning skulle leda till en växande utländsk skuldsättning med stigande räntor som följd och innebära risker som äventyrar finansmarknadens stabilitet.

Åtgärderna för att förbättra den ekonomiska jämvikten och strukturen har långsam verkan, och de problem som vi har framför oss kan inte lösas med någon enskild åtgärd. Vi behöver en ekonomisk-politisk strategi på medellång sikt som alla parter inom den ekonomiska politiken åtar sig att följa.

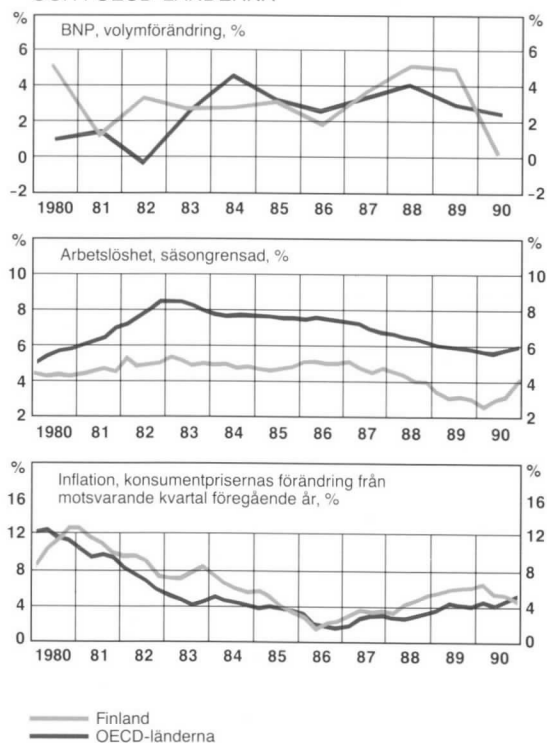
DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN

Den ekonomiska tillväxten i de västliga industriländerna mattades redan för andra året i följd. Totalproduktionen i OECD-länderna ökade med 2.8 procent 1990 (figur 1). Tillväxten avtog under året och upp gick under andra halvåret till knappt 2 procent. Den antiinflationära penningpolitiken höll räntorna höga, vilket dämpade i synnerhet investeringarna. Världshandelns volymtillväxt retarderades till 5 procent, dvs. med 2 procentenheter jämfört med året innan. Finlands exportmarknader i väst växte heller inte med mera än 5 procent beroende på den betydande andelen länder med långsam tillväxt inom den finländska exporten. Samtidigt ledde anpassningsproblemen i de östeuropeiska ländernas ekonomier till att exporten till dessa länder försvarades.

Den finländska exportens totala volym ökade med endast drygt 2 procent. Volymen av östexporten minskade med omkring 10 procent. Orsak här till var bland annat clearinghandelns tillbakagång och osäkerheten om dess fortbestånd samt osäkerheten om rubelns kurs och exportfordringarna. Västexportens volymökning blev nästan 5 procent eller ungefär lika stor som marknadstillväxten (figur 2). Företagen lyckades

Siffrorna i årsboken baserar sig på de uppgifter som fanns tillgängliga vid månadsskiftet januari-februari 1991.

Figur 1.
DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN I FINLAND
OCH I OECD-LÄNDERNA

således bibehålla sina exportmarknadsandelar bättre än under de två föregående åren, då den snabbt stigande inhemska efterfrågan begränsade exportutbudet.

Som följd av den vikande internationella efterfrågan började priserna på de flesta råvaror falla, och också exportpriserna för skogsindustriprodukter och metaller sjönk tydligt under året. I genomsnitt låg varuexportpriserna dock på ungefär samma nivå som 1989. Då importpriset på olja avsevärt steg under andra halvåret, vände utvecklingen för bytesförhållandet, som hade förbättrats i fyra år. Bytesförhållandet försämrades under 1990 med närmare 3 procent.

Ränteuppgången, den försvagade interna finansieringen och det stagnerade aktiesparandet ökade företagets finansieringskostnader. Genom de investeringar som påbörjats under 1989 hölls investeringsvolymen ändå på en hög nivå ännu i början av 1990. Då emellertid nya investeringsprojekt inleddes i betydligt mindre omfattning än tidigare, minskade företagets fasta investeringar 1990 med 4 procent (figur 3).

Hushållens disponibla realinkomster steg med 1½ procent. Ökningen reducerades med drygt en procentenhet genom att skatteåterbäringen sköts upp till 1991. Hushållens försvagade inkomstförväntningar och avsevärda skuldsättning bidrog i kombination med de höga räntorna till att minska bostadsköpen och dämpa konsumtionsviljan. Sparandet,

som tagit fart redan 1989, fortsatte att tillta och hushållens skuldsättning avtog något.

Under 1990 färdigställdes omkring 60 000 nya bostäder, som påbörjats under högkonjunkturen, dvs. ungefär lika många som 1989. Av nyproduktionen var omkring en fjärdedel osåld vid slutet av 1990. Byggföretagen reagerade på det försämrade läget genom att minska igångsättningen av nya bostadsbyggen med närmare 30 procent jämfört med året innan.

De höga räntorna ledde 1989 till att priserna på gamla bostäder började sjunka. Under 1990 pressade den lamma bostadshandeln ned priserna ytterligare. På hösten låg priserna på gamla bostäder i hela landet i genomsnitt 7 procent under toppnivån våren 1989. De reala bostadspriserna sjönk under samma tid med ca 13 procent.

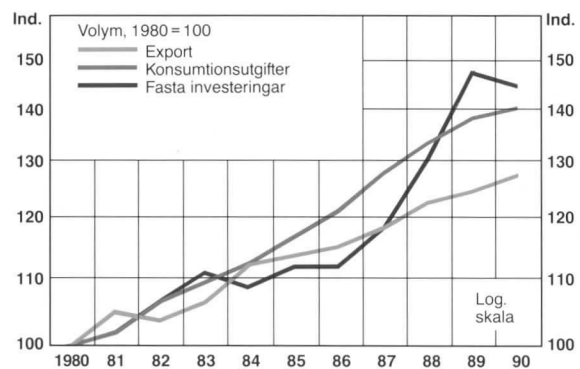
Den privata konsumtionen ökade med knappt ½ procent, dvs. mindre än hushållssektorns köpkraft. Nya konsumtionskrediter upptogs i ringa omfattning, och inköpen av varaktiga konsumtionsvaror minskade avsevärt. Mest ökade efterfrågan på tjänster; i synnerhet turistutgifterna fortsatte att stiga i snabb takt.

Produktionstillväxten bars framför allt upp av den offentliga efterfrågan. Den offentliga sektorns konsumtions- och investeringsutgifter växte med drygt 4 procent. Den reala tillväxten i transfereringarna från den offentliga sektorn var också fortsatt snabb. Skatte-

Figur 2.
FINLANDS EXPORTMARKNADER OCH
VÄSTEXPORT

Figur 3.
DE VIKTIGASTE EFTERFRÅGEKOMPONENTERNA

intäkternas ökningstakt bromsades kännbart på grund av den även nominellt obetydliga uppgången i den privata sektorns efterfrågan och av förändringarna i efterfrågestrukturen. Den offentliga sektorns finansiella jämvikt försvagades därför betydligt trots att skatteåterbäringen sköts upp.

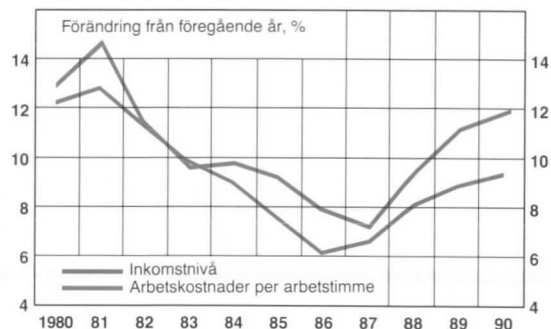
Totalt sett minskade den inhemska efterfrågan något jämfört med föregående år. Den fram till slutet av 1989 snabba efterfrågetillväxten bröts i början av 1990. Utvecklingen påskyndades i viss mån av den sex veckor långa arbetskonflikten inom bankbranschen. Då exportens tillväxteffekt dessutom så gott som helt upphörde, krympte den inhemska efterfrågan ytterligare mot slutet av året.

Bruttonationalprodukten ökade med endast knappt en halv procent jämfört med föregående år; den började minska under sista kvartalet 1990. Industriproduktionen gick betydligt tillbaka mot slutet av året, och produktionsvolymen för hela året blev närapå 2 procent mindre än året innan. Lågkonjunkturen drog ned produktionsvolymen också inom flera servicebranscher. För den totala slutna sektorn (inkl. den offentliga sektorn) blev produktionstillväxten dock knappt 2 procent.

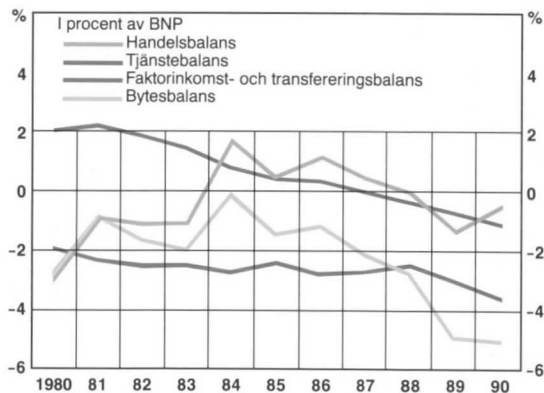
När den inhemska efterfrågan mattades av och det åter fanns kapacitet, började importvolymen avta. Volymen av varu- och tjänsteimporten krympte med nästan 2 procent; varuimporten minskade mer än så, men importen av tjänster (t. ex. utlandsresandet) ökade fortsättningsvis. Importpriset på olja var i augusti-december i mark räknat 70 procent högre än i början av augusti före krisen vid Persiska viken. Som följd av stegringen i importpriset steg värdet av oljeimporten med drygt 2 miljarder mark.

På arbetsmarknaden började konjunkturförsvagningen märkas mot slutet av året. I början av året sjönk arbetslösheten, och antalet lediga platser var stort. Från sommaren ökade de arbetslösas antal betydligt, och vid slutet av året uppgick det säsongrensade antalet arbetslösa arbetssökande till över 5 procent av arbetskraften. Den genomsnittliga arbetslösheten för hela året uppgick enligt Statistiskcentralens arbetskraftsundersökning, liksom 1989, till 3.5 procent.

Figur 4.
INDUSTRINS ARBETSKOSTNADER OCH
PRISKONKURRENSKRAFT

Figur 5.
BYTESBALANSEN

Majoriteten av arbetsmarknadsorganisationerna godkände den centrala inkomstuppgörelsen, som träffades i januari 1990 och som var avsedd att dämpa löneökningen bland annat för att trygga konkurrensförmågan. Ännu i början av året ledde den allmänna bristen på arbetskraft till betydande löneglidningar, och löntagarnas inkomstnivå steg med i genomsnitt 9 procent från året innan. Då arbetstiden förkortades och arbetsgivarnas sociala kostnader steg i snabb takt, gick arbetskostnaderna per arbetstimme upp med ca 12 procent. Produktiviteten förbättrades under lågkonjunkturen mindre än förut, och industrins arbetskostnader per producerad enhet ökade därmed betydligt mera än i konkurrentländerna (figur 4).

Arbetsmarknadsorganisationerna kom i november överens om lönehöjningarna för det tvååriga inkomstavtalets andra år. De nya höjningarna träder i kraft den 1 maj 1991 och beräknas höja inkomstnivån med ca 1½ procent. Inkomstuppgörelsen dämpade i någon mån inflationsförväntningarna.

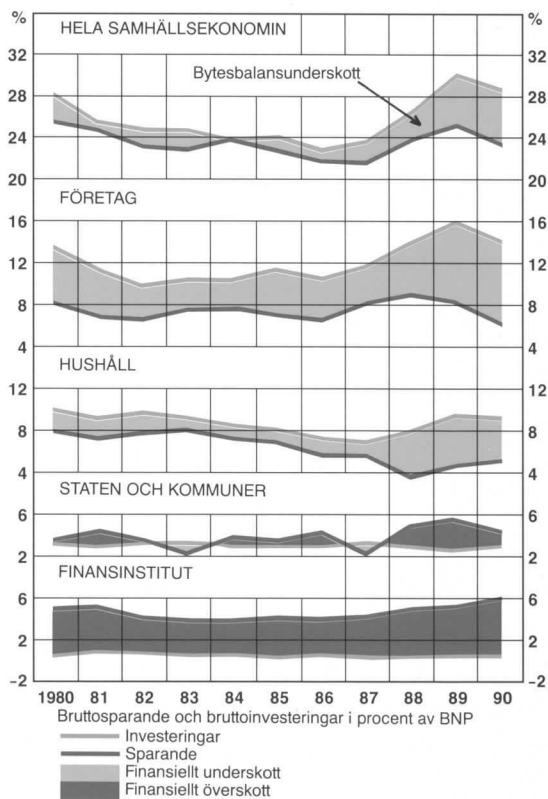
Prisinflationen saktade av mot slutet av året. Stegningen i konsumentprisindex motverkades av den lamma efterfrågan och de sjunkande bostadspriserna. Priserna på oljeprodukter, som direkt påverkar indexet, gick upp i början av hösten, men vände mot slutet av året åter nedåt. De indirekta effekterna av oljeprisstegringen gav ännu inte utslag på indexet. Konsumentprisindex steg från december 1989 till december 1990 med 4.9 procent. Inkomstavtalets indexklausul på 5.7 procent utlöstes således inte. Vid slutet av året var konsumentprisindexets 12 månaders förändring i Finland något lägre än genomsnittet för de länder som ingår i valutakorgen.

Bristerna i den yttre balansen i ekonomin utgjorde fortfarande ett allvarligt problem. Underskottet i handelsbalansen blev 2.1 miljarder mark, dvs. 4 miljarder mark mindre än 1989. Tjänstebalansens underskott fördjupades emellertid till 5.2 miljarder mark och faktorinkomst- och transfereringsbalansens underskott — främst ränteutgifterna för den utländska skulden — till 18.2 miljarder mark. Bytesbalansunderskottet uppgick därmed till 25.5 miljarder mark, dvs. alltså till knappt 5 procent av bruttona-

tionalprodukten (figur 5). Finlands utländska nettoskuld ökade således avsevärt och uppgick vid årets slut till nästan 114 miljarder mark eller 22 procent av bruttonationalprodukten (om statistikomläggningen se s. 26).

Företagens kreditfinansiering växte fortsättningsvis. På grund av den försvagade interna finansieringen ökade företagen framför allt sin utländska upplåning. Av krediterna i mark var det endast återlåningen av arbetspensionspremier som klart tilltog. Företagens bankkrediter i mark förblev däremot i det närmaste oförändrade. Aktieemissionerna upphörde praktiskt taget helt. Hushållssektorns finansiella jämvikt förbättrades 1990. Det ökade sparandet kanaliserades i betydande omfattning till amorteringar på krediter, och depositionerna ökade endast obetydligt. Den offentliga sektorns sparande minskade klart till följd av den avtagande tillväxten i skatteintäkterna, men översteg dock fortfarande investeringarna (figur 6).

Figur 6.
FINANSIELL JÄMVIKT ENLIGT SEKTORER

Utvecklingen i Finland

	1980—1989	1987	1988	1989	1990
	i genomsnitt				
	volymförändring, %				
Export	2.7	2.6	3.7	1.8	2.2
Privata investeringar	3.8	5.0	12.5	14.6	-3.2
Privat konsumtion	3.6	5.7	5.0	3.9	0.4
Inhemsk total efterfrågan	3.9	5.8	7.6	7.3	-0.8
— därav offentlig	3.6	4.9	1.8	2.1	4.4
Import	4.3	9.0	11.1	8.5	-1.7
BNP	3.4	4.0	5.4	5.2	0.3
	förändring, %				
Inkomstnivå	9.3	7.0	9.0	8.9	9.0
Exportens enhetsvärdeindex	4.9	2.2	5.2	7.5	-1.2
Importens enhetsvärdeindex	2.8	-2.0	2.3	3.5	1.7
Bytesförhållande	2.0	4.2	2.9	3.9	-2.8
Konsumentpriser	6.9	3.7	5.1	6.6	6.1
— december-december	..	3.7	6.5	6.5	4.9
Arbetslöshet, %	4.9	5.1	4.6	3.5	3.5
	mrd. mk				
Bytesbalans	..	-7.9	- 11.6	-23.7	-25.5
— bunden	..	2.4	4.2	3.8	3.8
— konvertibel	..	-10.4	-15.8	-27.5	-29.3
Statens nettofinansieringsbehov	..	-4.3	0.9	7.9	-0.5

CENTRALBANKS- POLITIKEN

PENNING- OCH VALUTAKURSPOLITIKEN

Under 1990 bröts tillväxten i den inhemska efterfrågan och den yttre balansen försvagades inte längre. Finlands Banks mål var alltså att dämpa efterfrågetillväxten för att därmed minska inflationstrycket och begränsa underskottet i bytesbalansen. Finanspolitiken var i förhållande till efterfrågeläget inte tillräckligt stram. Då tydliga tecken på en avmattning i den inhemska efterfrågan började skönjas på hösten, kom bemästrandet av inflationsförväntningarna i förgrunden. Det var framför allt ockupationen av Kuwait och oljeprisstejningen till följd av denna som drev upp inflationsförväntningarna och ökade den allmänna osäkerheten.

Bankernas strukturella problem och försvagade lönsamhet blev allt påtagligare under 1990. Då bankernas lönsamhet snabbt försämrades mot slutet av året, ägnade Finlands Bank ökad uppmärksamhet åt att upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet.

Penningmarknadsräntornas nedgång bröts på hösten

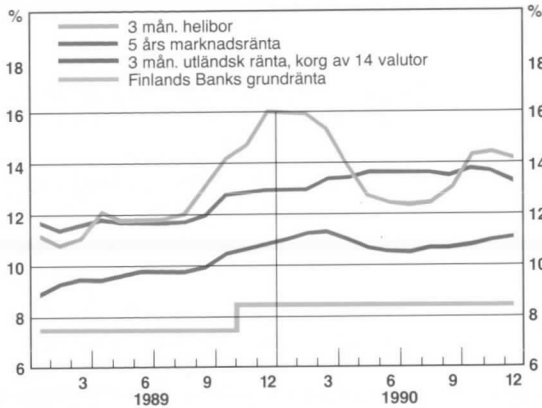
I början av 1990 var räntorna på penningmarknaden höga och differensen gentemot de utländska

räntorna stor. Detta berodde på åtgärderna för att försvara den finska marken föregående höst, då valutamarknaden tidvis hade präglats av oro (figur 7). Förtroendet återställdes i början av året, men bankernas arbetskonflikt stängde valutamarknaden och sköt fram kapitalimporten till senare på våren. På grund av bankkonflikten frystes interventionsräntan på nivån 16 procent från mitten av januari till början av mars. Den temporärt ökade efterfrågan på sedlar liksom andra likviditetsbehov finansierades under arbetskonflikten med tidsbundna krediter. Handeln med bankcertifikat upphörde och de bankcertifikat som förföll ersattes automatiskt med tidsbundna krediter.

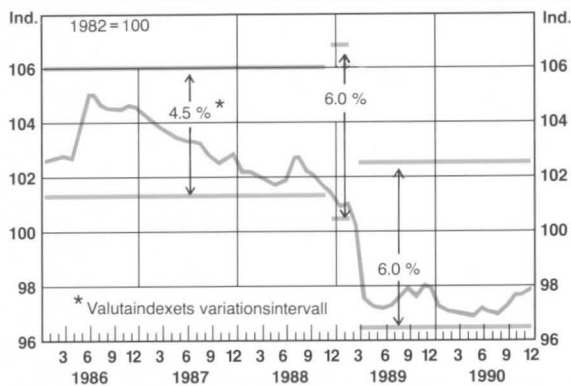
Valutareserven var i januari åter ungefär lika stor som före oron föregående höst. I januari drevs kapitalimporten upp på grund av dels den stora räntedifferensen, dels den kreditskatt på 0.5 procent som började tillämpas på utländska krediter vid början av februari. Kapitalimporten var riklig också efter bankkonflikten. Då likviditetläget lättade sjönk räntenivån snabbt, och i slutet av april var skillnaden mellan de inhemska och de utländska räntorna ca 2 procentenheter eller lika stor som sommaren 1989.

På grund av kapitalinflödet hölls valutaindexet fram till september i närheten av sin nedre gräns, och Finlands Bank var tidvis tvungen att köpa valuta för att hindra indexet från att förstärkas ytterligare (figur 8). Den konvertibla valuta-

Figur 7.
DE VIKTIGASTE RÄNTORNA

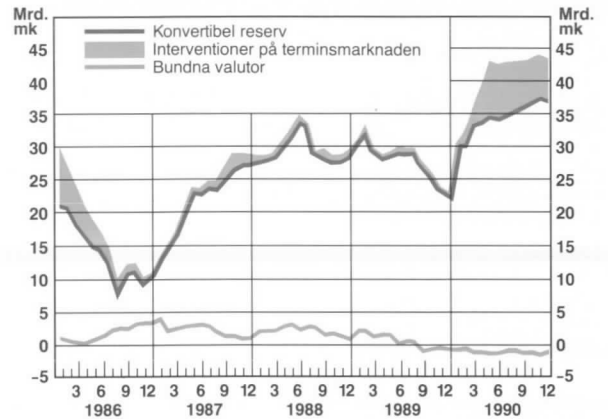
Figur 8.
MARKENS EXTERNA VÄRDE

reserven växte till följd av valutainterventionerna och uppgick på sommaren till över 35 miljarder mark. För att motverka kapitalimportens likviditetsökande effekt intervenerade Finlands Bank inte bara på avistamarknaden utan också på terminsmarknaden. Terminsfordringarna inberäknade ökade valutareserven betydligt under första halvåret 1990 (figur 9) och uppgick vid årets slut till 44.2 miljarder mark.

I augusti framkallade regeringens budgetförhandlingar och krisen vid Persiska viken osäkerhet på penningmarknaden och de korta räntorna steg. Uppgången berodde helt och hållet på inhemska

Figur 9.
FINLANDS BANKS VALUTARESERV OCH
TERMINSPOSITION

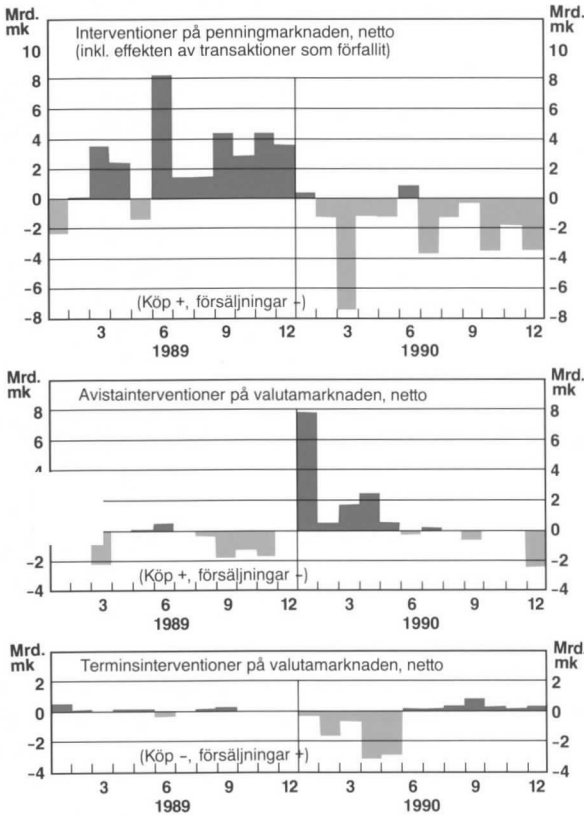
faktorer, eftersom det på valutamarknaden inte förekom liknande oro som året innan.

De allt dystrare ekonomiska utsikterna på hösten drev upp räntenivån på nytt. Trots att räntedifferensen gentemot utlandet ökade till omkring 4 procentenheter, intervenerade Finlands Bank inte nämnvärt under hösten. Kapitalrörelserna uppvisade inte några större variationer och valutareserven var stabil. Valutaindexet försvagades i slutet av september med drygt en procent och låg på årets sista dag på 98.1 mot 97.9 ett år tidigare.

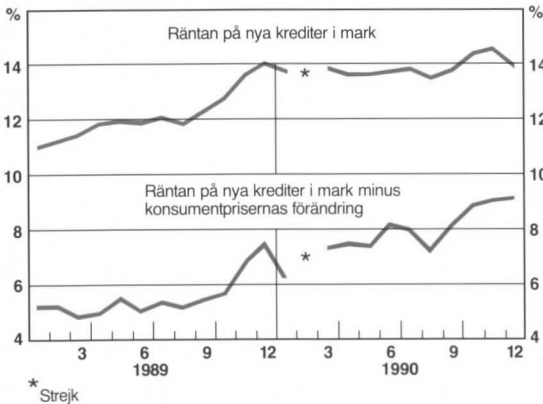
Räntornas känslighet för ekonomiska nyheter kom åter till synes i november. Räntorna sjönk strax efter att Kallios inkomststavs-förslag godkänkts i mitten av månaden, men steg på nytt kort efter att uppgifterna om statens inkomster offentliggjorts, vilka tydde på en snabbare nedgång än väntat.

Efter bankkonflikten började Finlands Bank igen använda bankcertifikat vid sina operationer på penningmarknaden. Likviditeten i banksystemet förbättrades framför allt genom tillväxten i valutareserven och återbetalningen av kassareservdepositioner. Sålunda reducerades den likviditet som tillförts bankerna genom Finlands Banks köp av bankcertifikat jämfört med föregående år (figur 10). Finlands Banks innehav av bankcertifikat minskade under året från 33.2 till 9.4 miljarder mark. Vid årets slut fanns ca 13.6 procent av

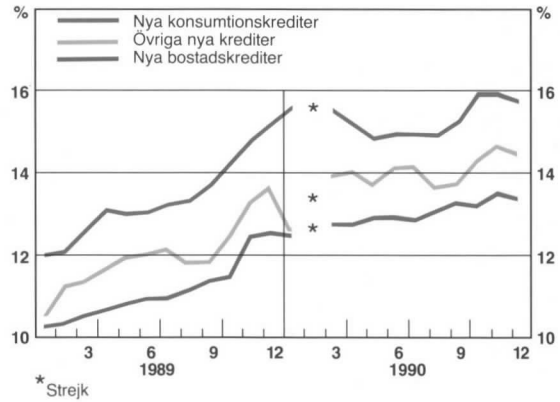
Figur 10.
FINLANDS BANKS INTERVENTIONER

Figur 11.
RÄNTAN PÅ NYA KREDITER

Figur 12.
RÄNTORNA PÅ BANKERNAS KREDITER TILL HUSHÄLLEN

bankernas samtliga bankcertifikat i Finlands Banks portfölj.

De långa marknadsräntorna steg parallellt med de korta i slutet av 1989. De fortsatte att stiga på våren 1990 trots att de korta räntorna sjönk, vilket återspeglade marknadens förväntningar på lång sikt (figur 7). I november-december föll de långa marknadsräntorna något.

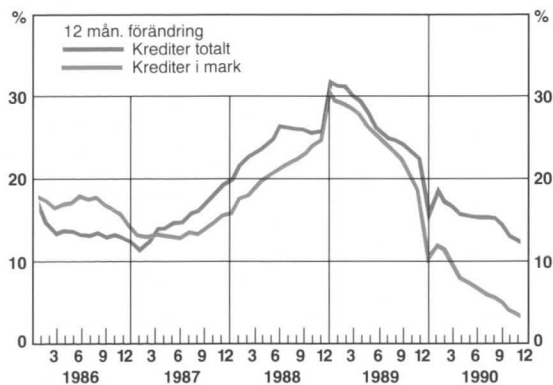
Räntorna på nya krediter låg fram till hösten på samma höga nivå som i slutet av föregående år (figur 11). De påverkades inte nämnvärt av nedgången i de korta marknadsräntorna på våren. På hösten steg utlåningsräntorna betydligt, för att i december sjunka något. Räntorna på hushållens nya konsumtionskrediter följde heliborräntorna rätt nära; differensen gentemot 3 månaders heliborräntan var i genomsnitt knappt 1 1/2 procentenheter (figur 12).

Tillväxten i kreditgivningen avtog

De höga räntorna, den ökade skuldsättningen och de försämrade ekonomiska utsikterna minskade kreditefterfrågan avsevärt jämfört med året innan. Samtidigt stramades också kreditutbudet åt. Kreditutbudet begränsades av att bankernas medelsanskaffning, framför allt den långfristiga, försvårades. Dessutom skärptes säkerhets- och andra kreditkriterier på grund av de ökade kreditförlustriskerna. Tillväxten i bankernas kreditgivning i mark saktade av märkbart redan för andra året i följd och uppgick under året till ca 3 procent (figur 13).

Hushållens kreditefterfrågan dämpades av den i synnerhet under de två föregående åren ökade skuldsättningen, det försämrade ekonomiska läget och de höga räntorna. Nya bostadskrediter lyftes under årets sista kvartal till ett 27 procent mindre belopp än under motsvarande tid året innan. Förväntningarna om en konjunktur nedgång minskade också företagets investeringsvilja och kreditefterfrågan. Företagen fyllde sitt kreditbehov i huvudsak genom valutakrediter; valutakrediternas belopp blev omkring en och en halv gång så stort som föregående år. Valutakrediternas andel av hela företagssektorns sammanlagda krediter växte fram till slutet av 1990 till över 50 procent.

Figur 13.
BANKERNAS UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

Riklig kapitalimport

Kapitalimporten var särskilt riklig under årets första månader (tabell). För att undgå kredit skatten, som trädde i kraft den 1 februari, lyfte många företag sina planerade krediter i förtid. Detta ledde till att valutareserven i januari steg till ungefär samma nivå som före störningarna på valutamarknaden i slutet av 1989.

Kapitalimporten bestod till övervägande del av företagets utländska finansieringskrediter. Enskilda skuldebrevslån lyftes till ett nettobelopp av 25.6 miljarder mark; andelen valutakrediter förmedlade av de finländska bankerna utgjorde ca 40 procent. Utländska investerare gjorde placeringar i finska mark i Finland huvudsakligen via terminsmarknaden. Denna s.k. terminssäkringsfinansiering uppgick vid början av 1990 till 11.2 miljarder mark, men sjönk under året till 3.7 miljarder mark.

Förbudet att sälja nya masskuldebrev i mark till utlåningar upphävdes i februari. Fram till årets slut såldes masskuldebrev i mark till utlåningar för sammanlagt 6.7 miljarder mark; under våren förföll emellertid ett rätt stort belopp masskuldebrev som hade sålts till utlandet 1985. Totalt sett ökade de utländska portföljinvesteringarna i Finland från 82.3 till 95.1 miljarder mark (om statistikomläggningen se s. 26).

Liksom under tidigare år var direktinvesteringarna i Finland inte särskilt stora. De finländska direktinvesteringarna i utlandet uppgick till 13.0 miljarder mark mot 11.8 miljarder mark året innan. På grund av omläggningen av statistiken över direktinvesteringarna blev den utländska nettoskulden 1989 ca 13 miljarder mark större än i den tidigare statistiken (se s. 26). Den utländska nettoskulden 1989 uppgick därmed till 99.5 miljarder mark. Fram till utgången av 1990 hade den utländska nettoskulden stigit till 113.7 miljarder mark.

Grundräntan oförändrad, rörlighet saknades

Grundräntan låg hela året oförändrat kvar på 8.5 procent. Differensen mellan grundräntan och marknadsräntorna ökade i slutet av 1989 och förblev stor under hela 1990, dvs. i genomsnitt drygt 5 procentenheter (figur 7).

Bytesbalansens finansiering, Mmk

	1989	1990				
		I	II	III	IV	I-IV
Handelsbalans	- 6 134	- 279	-1 092	55	- 784	- 2 100
A. BYTESBALANS	-23 657	- 5 568	-7 442	-5 209	-7 282	-25 500
B. KAPITALIMPORT	17 696	16 414	8 216	7 268	8 694	40 591
Finansieringslån						
Förmedlade av banker	10 421	2 061	6 116	993	559	9 729
Allmänheten direkt	5 905	10 106	1 243	1 567	3 002	15 918
Utrikeshandelns finansiering						
Finansieringslån	- 682	338	156	- 494	284	284
Leverantörskrediter	1 152	1 328	1 386	- 442	- 672	1 600
Bankernas terminssäkringsfinansiering	- 7 960	4 443	-3 303	-1 629	-3 228	- 3 717
Direktinvesteringar, netto	-11 483	- 1 756	-2 445	-2 656	-2 545	- 9 402
Portföljinvesteringar, netto	13 869	6 414	2 988	6 831	6 294	22 527
Statens lånekapital	- 608	- 310	- 233	- 203	78	- 668
Övriga poster	7 082	- 6 210	2 308	3 301	4 922	4 320
A.+B. VALUTARESERVENS FÖRÄNDRING	- 5 961	10 847	774	2 059	1 412	15 092
Konvertibel	- 4 455	11 255	874	2 063	1 240	15 432
Bunden	- 1 506	- 408	- 100	- 4	172	- 340

De problem som förorsakas av den trög-
rörliga grundräntan gav sig till känna redan hösten
1989 då marknadsräntorna steg. Omkring 60
procent av bankernas utlåningsstock är fortfarande
bunden till grundräntan och en betydande del
av dessa krediter har beviljats till en i förhållande
till marknadsräntorna mycket låg ränta. Under
1990 minskade andelen skattefria depositioner
med låg ränta av bankernas medelsanskaffning.
Då marknadsräntorna dessutom steg, försvagades
bankernas lönsamhet.

Bankerna förväntade sig en höjning av grund-
räntan, så att differensen gentemot marknadsr-
äntorna skulle minska och bankernas lönsamhet
därmed förbättras. En höjning av grundräntan
skulle samtidigt ha ökat de skattefria depositioner-
nas konkurrensförmåga, vilket för sin del hade
bromsat omstruktureringen av depositions- och
masskuldebrevsmarknaden. Finlands Banks di-
rektion var beredd att höja grundräntan, men
avhöll sig dock från att föreslå en höjning, eftersom
det av politiska skäl inte hade varit möjligt att få
förslaget godkänt.

Problemen i samband med den trög-
rörliga grundräntan diskuterades på hösten också i offent-

ligheten. Bankfullmäktige bad Finlands Bank ut-
reda möjligheterna till alternativa system, som
skulle tillåta att grundräntan ändrades på ett
smidigare sätt än förut. Direktionen lämnade sin
utredning till bankfullmäktige i november.

Kassareservsystemet reviderades, depositioner avvecklades

Revideringen av kassareservavtalet, som hade
beretts under en lång tid, genomfördes i april 1990.
Enligt det nya avtalet utgörs basen för kassareserv-
skyldigheten enbart av bankernas inhemska depo-
sitioner vid varje månads slut. Depositionsskyldig-
hetens maximinivå är till en början densamma som
i det tidigare avtalet, dvs. 8 procent av kassareserv-
basen. Vid början av juli 1991 sänks maximinivån
till 7 procent.

Räntan på kassareservdepositionerna bands
till helibor i stället för som förut till grundräntan.
I det tidigare avtalet var räntan lika med Finlands
Banks grundränta minus 1/4 procentenhet. I det nya
avtalet är räntan 3 månaders heliborräntan minus
3 procentenheter, dock minst 8 procent. Den nya

räntan infördes vid början av maj. Räntan uppgick i maj till i genomsnitt 9.7 procent och var därmed ca 1½ procentenheter högre än tidigare.

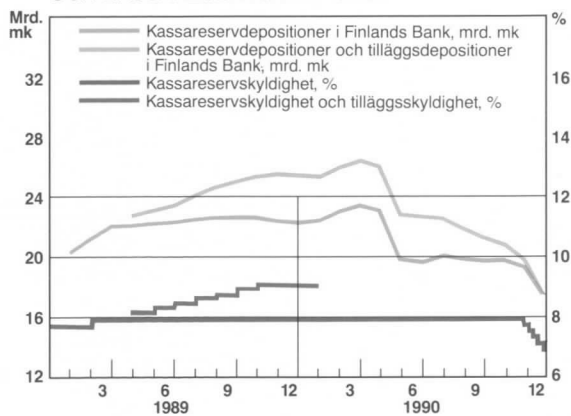
Det nya kassareservavtalet tillämpades för första gången på depositionerna vid slutet av april. Det innebar en minskning av kassareservbasen med omkring 10 procent, och i slutet av maj frigavs depositioner till ett belopp av ca 3 miljarder mark.

Kassareservskyldigheten utgjorde fram till oktober 8 procent, dvs. högsta tillåtna skyldighet enligt avtalet. Mot slutet av året blev bankernas lönsamhetsproblem allt mera framträdande. Eftersom tillväxten i kreditgivning hade avtagit redan i början av året och någon risk för att tillväxttakten på nytt skulle öka inte ansågs föreligga, sänktes skyldigheten från slutet av november till 7 procent (figur 14). Åtgärden ledde till att ca 2.5 miljarder mark i kassareservdepositioner avvecklades i december.

Utöver sänkningen av den egentliga kassareservskyldigheten frigavs kassareservdepositioner också genom att tilläggsdepositionerna betalades tillbaka och genom att kassareservbasen minskades. De tilläggsdepositioner som Finlands Bank hade burit upp av bankerna på grund av tillväxten i bankernas kreditgivning under 1989 betalades tillbaka i juli-december i sex lika stora poster vid varje månads slut. Sammanlagt återbetalades 3 miljarder mark.

Under årets lopp avvecklades kassareservdepositioner till ett belopp av allt som allt 8 miljarder mark. Detta minskade bankernas beroende av kortfristiga marknadspengar.

Figur 14.
BANKERNAS KASSARESERVDEPOSITIONER
OCH KASSARESERVSKYLDIGHET

Interventionssystemet på penningmarknaden ändrades

År 1989 reviderade Finlands Bank dagsmarknads-systemet genom att kännbart höja kostnaderna för kontinuerlig användning av dagslån. Avsikten var att tydligare än förut göra systemet till en tillfällig finansieringskälla för bankerna. Dagslåneräntan höjdes till 15 procent och på hösten infördes en regel, enligt vilken dubbel dagslåneränta debiterades, om det glidande medeltalet av en banks dagsposition för fem dagar var negativt.

Erfarenheterna visade att det nya systemet fungerade som planerat, dvs. det driver upp de korta räntorna avsevärt i en situation då Finlands Bank är tvungen att strama åt likviditeten för att stärka markens externa värde. En snabb ränteupp-gång när likviditeten stramas åt minskar också spekulationstendenserna.

I december 1990 beslöt Finlands Bank att vid början av 1991 införa repor, dvs. återköpsavtal, vid penningmarknadshandeln mellan centralbanken och bankerna. En repa innebär att värdepapper säljs på viss tid så, att säljaren samtidigt förbinder sig att köpa dem tillbaka. Säljaren får finansiering för tiden mellan försäljningen och återköpet och köparen gör en lika lång placering. Den nya handelsmetoden kompletterar det tidigare interventionssystemet, som i huvudsak baserat sig på direkt handel med bankcertifikat. Avsikten är att minska centralbankens kreditrisk vid operationer på penningmarknaden och att utöka instrumenturvalet. Som underlag för återköpsavtal godkänns från början av 1991 statens skuldförbindelser och masskuldebrev i mark samt bankcertifikat och masskuldebrev emitterade av de banker som är berättigade till centralbanksfinansiering.

FINANSMARKNADEN

Aktiemarknaden allt lamare

På kapitalmarknaden var tyngdpunkten under 1990 förlagd till kreditmarknaden. Börsbolagen arrangerade under året inte en enda nyemission för allmänheten. Aktiekurserna, som börjat sjunka i april 1989, fortsatte att falla under nästan hela 1990. Orsaken låg framför allt i de höga räntorna och de negativa förväntningarna om det eko-

nomiska läget. På grund av det kraftiga kursfallet försvagades lönsamheten avsevärt för ett flertal finansinstitut och företag som gjort aktieplaceringar. För flera börsbolag gavs offentliga köpeanbud i avregistreringssyfte. Aktieomsättningen minskade trots stora företagsköp och offentliga köpeanbud (figur 15).

På masskuldebrevsmarknaden var 1990 ett livligt år. Vid början av februari blev det tillåtet att sälja nya masskuldebrev i mark till utlandet. Ny kreditfinansiering upptogs på masskuldebrevsmarknaden i mark för ca 29 miljarder mark, vilket var 8 miljarder mark mera än 1989 (figur 16). Uppskattningsvis en fjärdedel av lånen såldes till utlandet. Finansieringen genom masskuldebrev gynnades bland annat av att de långa marknadsräntorna hela året var betydligt lägre än de korta. Också minskningen i statens emissioner, framför allt av skattefria obligationslån, gav utrymme för den privata sektorns emissioner.

På företagens utländska valutakrediter började den 1 februari 1990 uppbäras en kreditkatt. I kombination med de höga inhemska räntorna ledde kreditkatten till en ökning av de finländska emissionerna av masskuldebrev i utländsk valuta särskilt i januari. Allt som allt emitterades finländska masskuldebrev i utländsk valuta 1990 till ett värde av ca 38 miljarder mark, vilket var ca 12 miljarder mark mera än 1989.

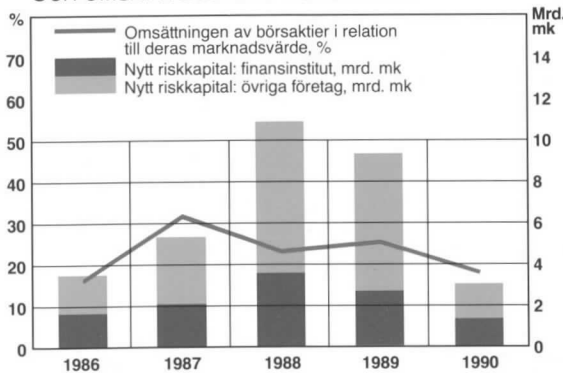
Fortsatta lönsamhetsproblem för bankerna

Avregleringens såväl positiva som negativa sidor avspeglades allt tydligare på finansmarknaden under 1990. Ränteuppgången bromsade tillväxten i bankernas utlåning i mark och bidrog därmed till att balansera ekonomin. Samtidigt bands en allt större del av krediträntorna till marknadsräntor. De höga räntorna och den avtagande ekonomiska tillväxten medförde dock att bankernas ekonomiska ställning försvagades. På hösten var Finlands Bank tvungen att vidta åtgärder för att bevara stabiliteten i det finansiella systemet.

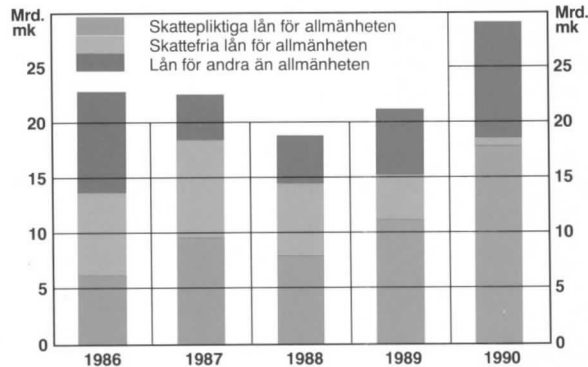
De viktigaste orsakerna till bankernas svaga lönsamhet och svårigheter var det ringa räntebidraget och den avsevärda nedgången i aktiekurserna samt de realiserade kreditriskerna. Följden av detta blev ett svagt resultat från bankernas värdepappershandel, stora värdeminskningar i aktieportföljerna, en alltför stor ökning av kostnaderna i förhållande till intäkterna och omfattande kreditförluster. Bankerna försökte anpassa sig till situationen genom att skära ned kontorsnäten och också i övrigt rationalisera sin verksamhet.

På grund av den hårdnande konkurrensen på finansmarknaden och bankernas svaga lönsamhet har centralbanken, som bär ansvaret för marknadens stabilitet, i större omfattning än förut börjat

Figur 15.
BÖRSBOLAGENS ANSKAFFNING AV RISKKAPITAL
OCH OMSÄTTNINGEN AV BÖRSAKTIER

Figur 16.
EMISSIONER AV MASSKULDEBREVSLÅN I MARK

övervaka bankernas risktagning och soliditet. Finlands Bank har redan under några år övervakat ränte-, kredit- och valutakursriskerna framför allt hos de banker som är berättigade till centralbanksfinansiering. Dessutom har Finlands Bank ägnat allt större uppmärksamhet åt risknivån i bankernas och deras koncerners investeringar. Vid behov har Finlands Bank fört diskussioner med bankerna om deras investerings- och finansieringsverksamhet. Övervakningen har underlättats av det ökade samarbetet med bankspektionen och finansministeriet.

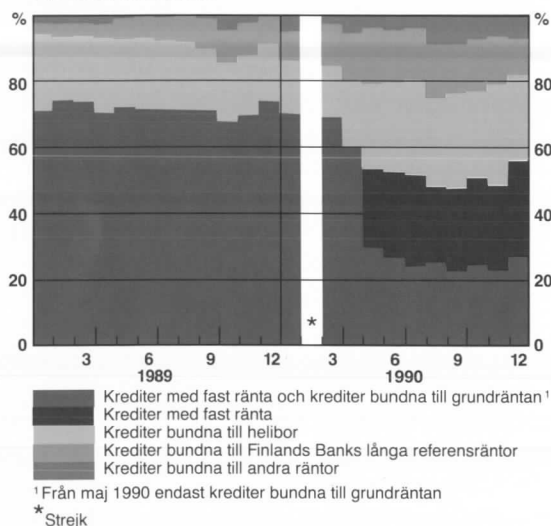
Anpassning till en avreglerad finansmarknad

Ännu 1989 bestod två tredjedelar av nyutlåningen i mark av grundräntebundna krediter. Under 1990 användes grundräntan däremot i betydligt mindre omfattning som referensränta för nya krediter. Samtidigt blev heliborräntorna de vanligaste referensräntorna för nya krediter i mark (figur 17). Bundna till grundräntan var emellertid alltjämt de administrativt reglerade räntestöds- och taksräntelånen¹. Långfristiga referensräntor började användas i allt större utsträckning i synnerhet för bostadskrediter. Också bankernas egna referensräntor, till exempel primräntorna, blev allt vanligare. Att grundräntan minskat i betydelse som referensränta inom utlåningen förklaras av bankernas förväntningar och uppfattning om de framtida räntebindningarna för medelsanskaffningen i mark.

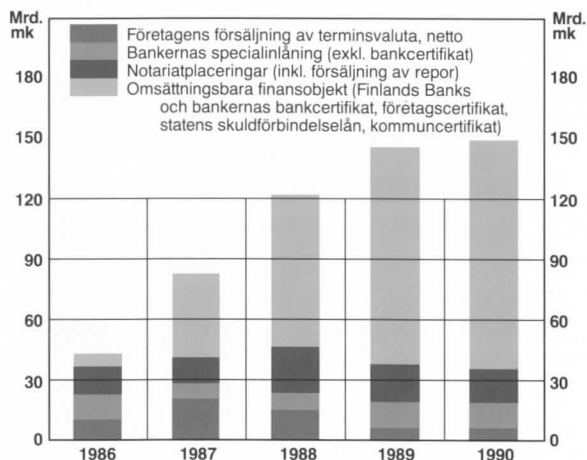
Då källskatten, som tillämpas på ränteavkastningen på privatpersoners depositioner och investeringar i masskuldebrev, trädde i kraft den 1 januari 1991, blev de skattepliktiga bankdepositionerna åtminstone till en början ett fördelaktigare alternativ för deponenterna än de skattefria tidsbundna depositionerna, som är bundna till grundräntan. Den nya källskattelagen och slutligen avskaffandet av skattefriheten för depositioner vid utgången av 1992 innebär att alla depositioner omfattas av räntekonkurrensen.

Grundräntan kommer ännu i många år att kvarstå som referensränta för gamla krediter som

Figur 17.
RÄNTEBINDNINGAR FÖR BANKERNAS NYA KREDITER I MARK

Figur 18.
PENNINGMARKNADSVOLYMER

¹ Med taksräntelån avses krediter, vilkas ränta enligt lag eller annat stadgande är underkastad restriktioner och som inte är förknippade med direkt räntestöd, t.ex. arava-primärlån.

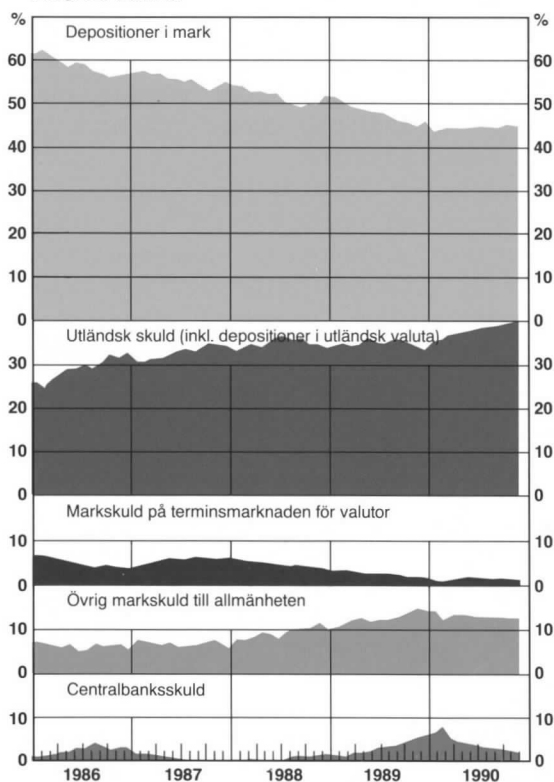
upptagits under ränteregleringen. Dessa krediter utgör för bankerna en strukturell ränterisk, vars verkningar förvärras av såväl bankernas allt mera konkurrensbetingade verksamhetsmiljö som svårigheten att höja räntorna på grundräntebundna lån. Den senare beror på de tvister som uppstått om ränteklausulerna i skuldebrev.

Förändringen på finansmarknaden gav utslag också på penningmarknaden; marknadens långvariga, starka tillväxt planade ut (figur 18), trots att de lokala bankernas emissioner av bankcertifikat relativt sett betydligt ökade. Till utvecklingen bidrog också att bankernas kassareservdepositioner i Finlands Bank minskade, vilket förbättrade bankernas likviditet och minskade centralbankens behov av att intervensera på bankcertifikatmarknaden.

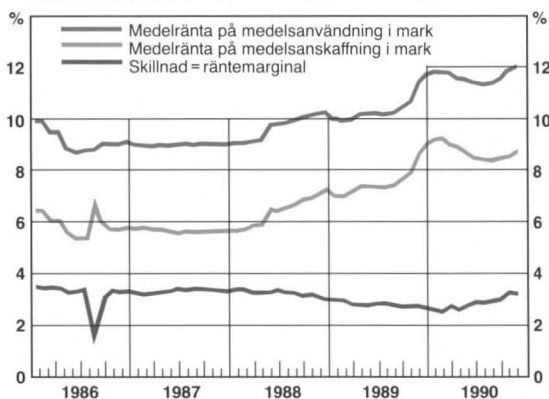
Inom bankernas medelsanskaffning var den största förändringen jämfört med utvecklingen under tidigare år att andelen depositioner i mark inte längre sjönk (figur 19). Medelsanskaffningen på marknadsvillkor ökade dock fortfarande relativt, eftersom en allt större del av depositionerna löper med marknadsränta. Utvecklingen betingades också av den hårdnande räntekonkurrensen och bankernas strävan att med tanke på den nya källskatten diversifiera villkoren för sina skattepliktiga depositionskonton. Hösten 1990 utgjorde de skattefria, grundräntebundna depositionernas andel av samtliga depositioner dock fortfarande ca 75 procent.

Efter att under många år ha minskat började räntedifferensen mellan bankernas medelsanvändning och medelsanskaffning i mark i början av året åter öka (figur 20). Orsak till detta var framför allt revideringen av kassareservsystemet och nedgången i marknadsräntorna. Dessutom drev den allt större användningen av marknadsräntor inom utlåningen upp medelräntan på utlåningen och minskade bankernas ränterisker. Räntedifferensen var 1990 emellertid i genomsnitt mindre än efter avvecklingen av ränteregleringen 1987 och 1988. Då kunde bankerna fritt bestämma räntorna på utlåningen, medan räntorna på inlåningen i praktiken var reglerade på grund av systemet med skattelättnader för depositioner.

Figur 19.
STRUKTUREN AV BANKERNAS MEDELSANSKAFFNING

Figur 20.
MEDELRÄNTA PÅ BANKERNAS MEDELSANVÄNDNING OCH MEDELSANSKAFFNING I MARK OCH SKILLNADEN MELLAN DESSA

Valutaregleringen avvecklades nästan helt

Vid början av februari frigavs försäljningen till utlandet av nya masskuldebrev med över ett års löptid, frånsett masskuldebrev emitterade av bostads- och fastighetsaktiebolag. Samtidigt blev det tillåtet också för utlänningar att emittera masskuldebrev i mark i Finland.

Vid början av mars fick finansbolagen på ansökan rätt att uppta och förmedla utländska krediter inom gränserna för valutabestämmelserna. Den 1 juli frigavs privatpersoners utländska investeringar enligt det principbeslut som hade fattats sommaren 1989. Samtidigt blev det tillåtet för kommuner och andra företag än försäkringsbolag, finansbolag, hypoteksbanker, kreditaktiebolag och banker att fritt uppta utländska krediter med längre löptid än ett år för finansiering av den egna verksamheten. Deras investeringar i utlandet frigavs också.

Derivativa instrument baserade på finländska aktier och optionsbevis som berättigar till bundna aktier fick börja säljas till valutautlänningar från början av september. På grund av ägarbegränsningarna får de underliggande bundna aktierna dock inte överlåtas till utlänningar. Samtidigt fick valutainlänningar rätt att köpa och utfärda derivativa instrument baserade på utländska aktier.

Valutalagen ändrades vid början av 1991 så, att alla sådana valutatransaktioner är tillåtna som Finlands Bank inte uttryckligen bestämt att skall vara beroende av tillstånd. Valutaväxlingen regleras i fortsättningen främst på grundvalen av den allmänna näringslagstiftningen samt speciallagstiftningen om finansinstitut och valutabestämmelserna. Därmed är valutaregleringen, som infördes i Finland under exceptionella förhållanden för omkring ett halvt sekel sedan, så gott som helt och hållet avvecklad.

I de nya valutabestämmelserna, som trädde i kraft den 1 januari 1991, är den största förändringen jämfört med tidigare att begränsningarna av kortfristiga kapitaltransaktioner har upphävts. För kortfristiga kapitaltransaktioner krävs inte längre kommersiell bakgrund, och penningmarknadsinstrument liksom alla typer av masskuldebrev i mark får fritt säljas till utlandet. Den återstående valutaregleringen gäller privatpersoners och med privatpersoner jämförbara samman-

slutningars utländska krediter. Dessutom övervakas finansinstitutens utlandsverksamhet fortfarande genom valutabankstillstånden och tillstånden till valutaverksamhet.

Verksamhetsanvisningar för penningmarknaden

Bankinspektionen satte i början av året i gång med att utarbeta anvisningar för penningmarknaden om värdepappersmarknadslagens tillämpning. Finlands Bank och bankinspektionen inledde på våren förhandlingar i syfte att skapa ett system för övervakning av verksamheten på marknaden. Vid förhandlingarna kom man överens om att Finlands Bank ansvarar för övervakningen av interbankmarknaden.

På hösten inledde Finlands Bank avtalsförhandlingar om verksamhetsanvisningarna med de banker som var berättigade till centralbanksfinansiering. Avtalet hann inte bli färdigt före årsskiftet, utan kommer att undertecknas 1991.

Finansmarknadens verksamhetsförutsättningar förändrades

Riksdagen behandlade under 1990 flera lagpropositioner med stor betydelse för finansmarknadens verksamhetsförutsättningar. Såväl dessa som pågående lagstiftningsprojekt påverkades väsentligt av liberaliseringen inom de Europeiska gemenskaperna (EG) av kapitalrörelserna och finansiella tjänster, dvs. bank-, värdepappershandels- och försäkringstjänster. Förhandlingarna om det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) har för sin del påskyndat harmoniseringen av lagstiftningen med EG:s regelverk.

En av de viktigaste reformerna av den skattelagstiftning som gäller finansmarknaden var godkännandet av källskattelagen, även om lagen godkändes bara för ett år. Den 1 januari 1991 infördes en slutlig källskatt på 10 procent på räntorna på bankdepositioner och masskuldebrevslån. Skatten tillämpas endast på sådana depositioner och masskuldebrevslån, där räntetagaren är en fysisk person bosatt i Finland eller ett finländskt dödsbo. Källskatt uppbärs endast på ränteinkomst; motsvarande tillgångar är inte un-

derkastade förmögenhetsskatt, och tillgångarna och ränteinkomsten behöver inte uppges i beskattningen. Systemet tillämpas inte på räntor som betalats till eller mottagits från utlandet. Skatten uppbärs av den bank som tagit emot depositionen eller av den som emitterat masskuldebrevslånet. Källskatten tillämpas inte på sådana helt och hållet skattefria räntor som avses i lagen om skattelättnader för depositioner och obligationer. Källskatten ansågs vara ett steg i riktning mot neutralisering och harmonisering av beskattningen av kapitalinkomster, men lagen löste inte alla problem i detta sammanhang. Finlands Bank ansåg dock att övergången till källbeskattning ökar räntekonkurrensen mellan bankerna och effektiverar verksamheten på finansmarknaden.

Lagstiftningsprojektet om depositionsbankerna, som pågått i flera år, slutfördes i slutet av 1990. Den nya depositionsbankslagen trädde i kraft den 1 januari 1991. Lagen om depositionsbankernas verksamhet tillämpas på alla depositionsbanker och ger olika depositionsbanker likvärdiga rättsliga möjligheter att bedriva bankverksamhet. Dessutom tillämpas på bankerna antingen affärsbanks-, sparbanks- eller andelsbankslagen eller lagen om Postbanken Ab. Den väsentligaste ändringen i depositionsbankslagen gällde soliditetskravet. Depositionsbankens soliditet beräknas i huvudsak enligt EG:s regelverk, som i sin tur baserar sig på Internationella regleringsbankens (BIS) rekommendation. Lagen ger depositionsbankerna en tidsfrist på fem år för att bringa soliditeten i överensstämmelse med den nya lagen. De banker som bedriver internationell bankverksamhet skall emellertid uppfylla de nya soliditetskraven senast den 1 januari 1993.

Utländska kreditinstitut fick rätt att bedriva bankverksamhet i Finland genom filialkontor räknat från den 1 januari 1991. Tidigare hade de kunnat grunda endast dotterbanker eller delägda banker. En redan öppnad utlandsägd dotterbank i Finland har enligt lagen möjlighet att med finansministeriets tillstånd fortsätta sin verksamhet som ett filialkontor. På filialkontoren tillämpas depositionsbankslagen, om inte annat stadgas. Principen är att utländska kreditinstituts filialkontor har samma rättigheter och skyldigheter som de finländska depositionsbankerna. Finlands Bank ansåg det motiverat och aktuellt att tillåta etablering av filialkontor och framhöll att det i samband

med revideringen av lagstiftningen om andra finansinstitut borde ges möjlighet även åt andra utländska finansinstitut än banker att grunda filialkontor i Finland.

Också de lagstiftningsprojekt som gällde andra kreditinstitut än depositionsbankerna avancerade under året. Finlands Bank medverkade i den kommitté som hade tillsatts för att bereda en finansieringsverksamhetslag. Kommittén avgav sitt betänkande i oktober 1990. I betänkandet föreslog kommittén att en lag om yrkesmässig finansieringsverksamhet skulle stiftas. Lagen skulle gälla bl.a. finansieringen av kreditkorts- och avbetalningshandeln samt factoring- och forfaitingfinansiering.² Lagen skulle dock inte tillämpas på depositionsbankernas finansieringsverksamhet. För yrkesmässig finansieringsverksamhet skulle krävas tillstånd, och kreditinstituten skulle förutsättas ha ett aktie-, andels- eller grundkapital på i regel 25 miljoner mark. Detta motsvarar minimikapitalet enligt EG:s andra bankdirektiv. Kreditinstitutens soliditet skulle beräknas på samma sätt som depositionsbankernas. Utländska kreditinstitut skulle kunna etablera filialkontor med finansieringsverksamhet med tillstånd av finansministeriet.

På hösten 1990 avlät regeringen sin proposition till riksdagen med förslag till lag om värdeandelssystemet. Genom systemet slopas de fysiska värdepapperen helt och hållet och ersätts med registreringar på värdeandelskonton med hjälp av automatisk databehandling. Värdeandelssystemet är obligatoriskt för börsbolagens aktier. Andra värdeandelar kan anslutas till systemet på frivillig basis och för detta krävs tillstånd av Värdeandelsföreningen. Värdeandelskontona skall föras i särskilda värdeandelsregister. Att föra värdeandelsregister kräver tillstånd, och som registerförare kan fungera t.ex. banker och värdepappersförmedlingsföretag samt Finlands Bank. I slutet av året tillsattes dessutom en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till lagstadgat system för clearing av värdepappershandeln. Också Finlands Bank är representerad i arbetsgruppen.

Helsingfors Penningmarknadscentral Ab:s projekt om skötseln av clearing- och betalningssystem

² Med forfaitingfinansiering avses ett kreditarrangemang där företaget säljer sina exportfordringar till en bank.

temen inom penningmarknadshandeln framskred enligt planerna. Centralen inleder sin verksamhet sommaren 1991.

Även lagstiftningen om värdepappersmarknaden var föremål för granskning under 1990. Värdepappersmarknadskommittén hade hösten 1989 avgett sitt betänkande om placerarskyddet på värdepappersmarknaden. Kommittén föreslog att i värdepappersmarknadslagen skulle tas med stadganden om bland annat bokslutsinformation, halvårsrapporter, anbudsförfarande vid aktieköp och en värdepappersmarknadsnämnd, som fungerar som rättsskyddsorgan. Kommittén föreslog också att värdepappersmarknadslagen och lagen om värdepappersförmedlingsrörelse skulle kompletteras med stadganden om portföljförvaltning och placeringsrådgivning. Finlands Bank fann kommitténs förslag att öka informationsskyldigheten och att förbättra minoritetsskyddet och placerarnas rättsskydd motiverade. Däremot skulle kommitténs förslag om placeringstjänster och köpeanbud enligt Finlands Banks åsikt kräva kompletteringar och preciseringar.

Finlands Bank är med också i den kommitté som finansministeriet tillsatte i september 1990 för att bereda en revidering av lagstiftningen om värdepappersmarknaden utgående från dels värdepappersmarknadskommitténs förslag, dels från det harmoniseringstryck som framkallas av den europeiska integrationen.

En genomgripande reform av lagen om placeringsfonder inleddes i början av 1990. Den arbetsgrupp som berett frågan föreslog att en ny lag om placeringsfonder skulle stiftas. I den nya lagen skulle bestämmelserna i EG:s direktiv om placeringsfonder beaktas. Den nya lagen skulle ge fonderna mångsidigare placeringsmöjligheter än förut, friare vinstutdelning och möjlighet att sälja sina fondandelar till utlänningar. Arbetsgruppen, där Finlands Bank också var representerad, ansåg dessutom att frågorna i samband med beskattningen av ägare till placeringsfondsandelar måste lösas med det snaraste. Finlands Bank fann det i sitt utlåtande viktigt att de finländska placeringsfonderna ges möjlighet att sälja fondandelar till utlänningar. Dessutom borde också utlänningar enligt Finlands Bank få grunda fondbolag i Finland, vilkas placeringsfonder skulle kunna förvärva också bundna aktier.

Under 1990 tillsattes också en kommitté med uppgift att utreda bankernas och försäkringsbolagens samarbetsmöjligheter och inbördes ägande och en kommitté för att utreda utvecklandet av lagstiftningen om kredit- och penninginstitut.

Räntestödsarbetsgruppen, där Finlands Bank är representerad, inledde sitt arbete och gav en mellanrapport om granskningen av räntorna på gamla räntestöds- och takräntekrediter.

ÖVRIG MYNDIGHETSUTÖVNING

ARRANGEMANGEN MED DE LÄNDER SOM FINLAND HAR BETALNINGS- AVTAL MED

Finland hade vid början av 1990 ett clearingbaserat betalningssystem med Bulgarien, Sovjetunionen och Tyska demokratiska republiken; före årets utgång hade systemet dock praktiskt taget avvecklats. I maj upphörde Finland med att förmedla sina exportbetalningar via clearingkontot med Bulgarien. Detta berodde på att Bulgarien inte längre kunde uppfylla sina betalningsskyldigheter. Mot slutet av året kom länderna överens om att clearingkontot skulle användas endast för betalningar från Finland till Bulgarien till dess Bulgariens skuld är betald. Skulden uppgick vid årets slut till 75 miljoner mark. Bulgarien betalar sin import från Finland i praktiken i fria valutor, fastän clearingsystemet fortfarande formellt är i kraft.

På grund av den tyska återföreningen kom Finland och Tyska demokratiska republiken överens om att clearingavtalet mellan länderna skulle upphävas vid slutet av juni 1990.

Övergången till fria valutor inom handeln mellan Finland och Sovjetunionen bekräftades slutligen i december, efter att läget under hela hösten varit oklart. Till osäkerheten om handelsutsikterna bidrog också svårigheterna inom

Sovjetunionens oljeproduktion och oljeexport, de sovjetiska företagens betalningsdröjsmål och ändringen av Sovjetunionens valutakurssystem i slutet av året, då en ny kommersiell kurs för rubeln infördes.

Clearingkontot mellan Finland och Sovjetunionen visade hela året en skuld för Finland; skulden uppgick vid årsskiftet till 147 miljoner rubel (957 milj. mk). Sovjetunionen amorterade 125 miljoner rubel på den kontoskuld som 1987 hade överförts från clearingkontot till ett räntebärande specialkonto. Den återstående skulden på specialkontot var därmed 60 miljoner rubel (390 milj. mk). Finlands Banks nettoskuld uppgick vid årets slut till 87 miljoner rubel (566 milj. mk). Det slutliga saldoto på clearingkontot blir klart i början av 1991, då samtliga betalningar som omfattas av clearingsystemet har utretts.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

Internationella valutafonden (IMF)

Internationella valutafonden övervakade i normal ordning bland annat medlemsstaternas ekonomiska politik och det internationella valutasystemet samt utarbetade prognoser om den världseko-

nomiska utvecklingen. På händelserna vid Persiska viken reagerade valutafonden genom att temporärt mer flexibelt än förut ställa kreditarrangemang till medlemsländernas förfogande.

Beslutet att förstärka fondens kapitalbas fattades, då enighet nåddes om villkoren för den nionde stadgeenliga översynen av medlemmarnas kvoter. Enligt ett beslut av fondens styrelse på sommaren höjs medlemskvoterna med 50 procent efter att höjningsbeslutet har ratificerats av medlemsländerna; målet är att allting skall vara klart före utgången av 1991.

Enligt ett förslag som godkänts av riksdagen betalar Finlands Bank ökningen av Finlands insats från 574.9 till 861.8 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR). Finlands kapitalinsats stiger därmed till drygt 4.4 miljarder mark.

Valutafondens s.k. interimskommitté sammanträdde i maj och september i Washington D.C. På vårmötet ledde förhandlingarna om översynen av medlemskvoterna till beslut. Septembermötet, som traditionellt hölls i samband med fondens och Världsbankens gemensamma årsmöte, behandlade bland annat följderna av krisen vid Persiska viken. Ordföranden i Finlands Banks direktion och medlemmen av IMF:s styrelse Rolf Kullberg fortsätter som de nordiska ländernas representant i interimskommittén till hösten 1991.

Enligt de nordiska ländernas system med roterande representantskap var det under verksamhetsåret Finlands tur att inneha posten som ordinarie medlem i IMF:s direktion. Posten innehas till utgången av oktober 1991 av avdelningschef Markus Fogelholm från Finlands Bank. Till det roterande representantskapet hör att Finlands Bank ansvarar för beredningen av de nordiska ländernas ställningstaganden i fondfrågor.

En delegation från Internationella valutafonden besökte Helsingfors i maj för att orientera sig i det ekonomiska läget och den ekonomiska politiken i Finland. Delegationen fäste sig särskilt vid den relativt snabba tillväxten i de offentliga utgifterna. Överläggningarna enligt artikel IV i fondens stadga var en s.k. fullständig konsultation, som företas vartannat år.

Finland deltog också i finansieringen av IMF:s utvidgade strukturanpassningsfacilitet ESAF (Enhanced Structural Adjustment Facility) för de fattigaste u-länderna. Bidraget, 46 miljoner mark, kanaliseras från medlen för utvecklings-

samarbete och används till att subventionera kreditröntorna inom låneordningen. Detta var den sista posten av Finlands utlovade bidrag på 122 miljoner mark.

Internationella regleringsbanken (BIS)

Internationella regleringsbanken ägnade under verksamhetsåret särskild uppmärksamhet åt finansieringsarrangemangen i anslutning till den europeiska integrationen. Vid de traditionella månadsmötena utbytte deltagarna aktuell marknadsinformation och behandlade penning- och valutamarknadens stabilitet. Såväl de nordiska ländernas som Eftaländernas centralbankschefer diskuterade vid sammankomsterna aktuella frågor av gemensamt intresse.

Integrationsfrågor

Den västeuropeiska ekonomiska integrationen tog ny fart under 1990. Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) och Europeiska gemenskaperna (EG) beslöt på våren att inleda förhandlingar om att skapa ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES). Finlands förhandlingsmål grundar sig på regeringens redogörelse till riksdagen om integrationsfrågan. Under förhandlingarnas gång visade det sig möjligt att precisera och rentav avlägsna vissa av de krav på begränsningar som Eftaländerna ursprungligen hade uppställt. Något avtal om grundandet av EES kom dock inte till stånd enligt tidtabellen före årets utgång.

Representanter för Finlands Bank deltog i det av Eftas och av Eftas och EG:s gemensamma förberedelsearbete på ämbetsmannanivå för EES som gällde frigivningen av kapitalrörelserna, de finansiella tjänsterna och ägandet. En anpassning till de centrala elementen i EG:s regelverk i frågor som gäller Finlands Banks kompetensområde ansågs inte utgöra något problem.

I Finland övervakas den västeuropeiska integrationens framskridande och förhandlingarna om denna av integrationsdelegationen. Finlands Bank representeras i delegationen av chefsdirektör Rolf Kullberg med bankdirektör Markku Puntala

som suppleant (bankdirektör Pentti Uusivirta var suppleant fram till sin pensionering).

De praktiska förberedelserna för Finlands EES-förhandlingar leds av kommittén för Efta/EG-frågor, som tillsatts av utrikesministeriet. Kommittén följer också utvecklingen av EG:s inre marknad och integrationens verkningar för Finlands del. Medlemmen av Finlands Banks direktion Esko Ollila (på våren Pentti Uusivirta) representerade Finlands Bank i kommittén. Suppleant var direktör Matti Vanhala. Banken var företräd också i de sektioner inom kommittén som behandlade frågor som berörde Finlands Banks verksamhetsområde, dvs. kapitalrörelser, finansiella tjänster, utländskt ägande, ekonomisk-politiskt och penningpolitiskt samarbete samt statistiksamarbete.

Övrigt internationellt samarbete

Inom det Nordiska finansutskottet (NFU) samordnades som vanligt de nordiska ländernas inställning till frågor som tas upp i Internationella valutafonden. Utskottet diskuterade också möjligheterna att öka de nordiska ländernas inflytande i valutafonden och NFU:s roll i detta sammanhang. NFU följde också de nordiska finansmarknadernas utveckling i synnerhet med tanke på den europeiska integrationen. Som ordförande för utskottet fortsatte direktör Matti Vanhala från Finlands Bank.

Inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) deltog Finlands Bank närmast i kommittén för kapitalrörelser och tjänstebetalningar, finansmarknadskommittén, kommittén för ekonomisk politik och i dessa kommittéers arbetsgrupper. Tack vare valutaavregleringen under Finland avlägsna vissa reservationer i OECD:s stadgor om liberalisering av kapitalrörelserna och tjänstebetalningarna; reservationernas antal sjönk från tjugo till sju. Genom att Finland tillät försäljning till utlandet av masskuldebrev i mark, kunde den derogation som orsakats av det tidigare försäljningsförbudet strykas i kapitalliberaliseringsstadgan.

OECD:s kommitté för ekonomisk politik inriktade sig liksom under tidigare år på två områden. För det första behandlades den makro-

ekonomiska utvecklingen och frågor om koordinering av den ekonomiska politiken. För det andra granskades medlemsländernas ekonomier och ekonomiska politik ur mikroekonomiskt perspektiv. Finlands Bank deltog också i de expertmöten inom OECD som behandlade det ekonomiska läget i Östeuropa.

Förhandlingarna om en global frigivning av handeln fortsatte inom Gatts (Allmänna tull- och handelsavtalet) Uruguayrunda. De ledde emellertid inte till något resultat före årsskiftet 1990—1991, som ursprungligen hade satts som tidsgräns för förhandlingarna. Representanter för Finlands Bank medverkade i det förberedande arbetet i Finland i olika expertgrupper. Som Finlands Banks representant i förhandlingsdelegationen för Gatt fungerade bankdirektör Esko Ollila (i början av året Pentti Uusivirta) med direktör Matti Vanhala som suppleant.

Finlands Bank deltog i förhandlingarna om det finländsk-sovjetiska betalningssystemet och finansiella frågor samt i samarbetskommissionen för Finland och SEV. Finlands Bank var liksom under tidigare år med som observatör vid det möte som rådet för Internationella banken för ekonomiskt samarbete (MBES) höll och det möte som hölls av rådet för Internationella investeringsbanken (MIB).

FÖRVALTNINGEN AV VALUTARESERVEN

Principerna för placeringen av valutareserven ändrades inte under året. Riskhanteringen effektiviserades dock och placeringssystemet utvecklades i tekniskt hänseende ytterligare. Finlands Bank ökade bland annat användningen av värdepappersbaserade återköpsavtal, s.k. repor, för att skydda reserven mot bankriser. Finlands Banks konvertibla valutareserv placerades i övrigt liksom tidigare främst i skuldförbindelser emitterade av stater, depositioner i utländsk valuta, guld och särskilda dragningsrätter enligt högsta krav på säkerhet och likviditet. De viktigaste placeringsvalutorna var US-dollar, D-marken, den japanska yenen, det brittiska pundet, den holländska gulden och den franska francen. Guldinnehavet förblev i det närmaste oförändrat.

Fördelningen och förändringen av huvudposterna i den konvertibla valutareserven under året:

	Mmk		
	Reserv 31.12.1989	Förändring	Reserv 31.12.1990
Guld	2 179	1	2 180
Särskilda dragningsrätter	966	-175	791
Reservtranchen i Internationella valutafonden	950	-167	783
Konvertibla valutor, netto	18 780	14 671	33 451
Summa	22 875	14 330	37 205

REVIDERINGEN AV BETALNINGSBALANSSTATISTIKEN

Avregleringen medförde väsentliga förändringar i centralbankens övervakning av finansmarknaden. För betalningsbalansstatistiken, som tidigare baserat sig på tillståndsuppgifterna om kapitaltransaktionerna, införde Finlands Bank enkäter. Samtidigt ändrades uppställningen av betalningsbalansen så, att den bättre motsvarar Internationella valutafondens rekommendationer.

Av reformen blev de delar som gällde värdepappershandeln och direktinvesteringarna färdiga under 1990. För värdepappershandeln slopades uppdelningen på emissioner och andrahandsmarknad. I betalningsbalansstatistiken överfördes därför emissionerna av masskuldebrevslån från krediter till portföljinvesteringar. Uppgifterna om direktinvesteringarnas skuld- och fordringsstockar baserar sig efter revideringen på företagens bokslutsuppgifter.

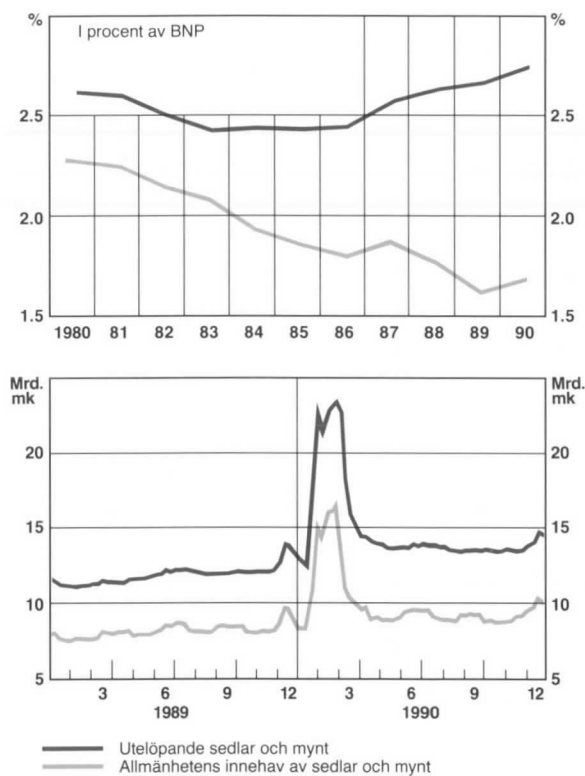
På grund av omläggningen av statistiken över direktinvesteringarna blev Finlands utländska nettoskuld för 1989 ca 13 miljarder mark eller 2¹/₂ procent av BNP större än enligt den tidigare statistiken.

Finlands Bank fick för första gången uppgifter också om återinvesterade vinstmedel i samband med direktinvesteringarna. Enligt en överenskommelse med Statistikcentralen börjar dessa uppgifter tas med i beräkningen av bytesbalansen sommaren 1991.

BETALNINGSMEDELSFÖRSÖRJNINGEN

Bankkonflikten ledde inom betalningsmedelsförsörjningen till undantagsförhållanden, som varade i nästan två månader. Bankbranschens Arbetsgivarförbund inledde en lockout den 1 februari och Bankmannaförbundet en bankstrejk den 15 februari. Strejken och lockouten avblåstes den 4 mars. På grund av stridsåtgärderna närapå fördubblades beloppet utelöpande sedlar och mynt under konflikten (figur 21). Störst, eller 22.4 mil-

Figur 21.
UTELÖPANDE SEDLAR OCH MYNT

jarder mark, var beloppet utelöpande sedlar den 5 mars; i maj återgick beloppet till i det närmaste normal nivå. Betalningsmedelsförsörjningen under konflikten underlättades av att Postbanken stod utanför strejken.

Den nya myntserien började ges ut den 1 november, då de nya 50 och 10 pennis mynten sattes i cirkulation. De gamla mynten kommer att växlas in i snabb takt, så att förekomsten av olika stora mynt i samma valör inte skall orsaka onödig förvirring bland allmänheten. Finlands Bank hade förberett sig för inväxlingen genom att beställa 70 miljoner 50 pennis mynt och 220 miljoner 10 pennis mynt. Upplagorna var större än normalt och nya mynt kommer att tillverkas i större omfattning än vanligt också under 1991. Största delen av de gamla 50 och 10 pennis mynten kommer enligt uppskattning att försvinna inom ungefär sex månader.

Myntreformens andra fas genomförs i slutet av 1993. Då introduceras de nya 5 och 1 marks mynten och då skall enligt preliminära planer också ett 10 marks mynt ges ut.

Beloppet utelöpande sedlar och mynt växte 1990 något mer än bruttonationalprodukten (figur 21). Detta berodde främst på att bankernas kassor ökade, men också allmänhetens innehav av sedlar och mynt tilltog i någon mån. Tillväxten i bankernas kassor var snabb under hela 1980-talet, vilket framför allt förklaras av det raskt ökande

antalet bankomater. Under 1990 togs nya bankomater inte längre i bruk i samma omfattning; mot 500—600 nya bankomater årligen 1986—1989 var antalet 1990 endast 200. Bankomatuttagen har ökat med ca 50 procent per år.

Systemet med kontantmedelskrediter, som Finlands Bank beviljar depositionsbankerna, ändrades vid slutet av november så, att krediten beviljas för en månad åt gången på grundvalen av föregående månads kassasaldon. Bankernas självriskandelar höjdes samtidigt i överensstämmelse med tillväxten i allmänhetens innehav av sedlar och mynt. Självriskerna uppgår nu till sammanlagt 1 243 miljoner mark. Kontantmedelskrediten steg under året med 51 procent och uppgick till i genomsnitt 4 276 miljoner mark per dag.

Automatiseringen av sedelhanteringen fortsatte. Nya effektiva sedelsorteringsmaskiner installerades i kontoren i Åbo, Tammerfors och Kuopio. Kontoret i Uleåborg får en ny sorteringsmaskin i mitten av 1991. Tack vare maskinerna kan bland annat sedlarnas äkthet effektivt säkerställas. Antalet sedelförfalskningar var under året dock obetydligt.

ÖVRIG VERKSAMHET

FORSKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tyngdpunkten i Finlands Banks ekonomiska forsknings- och utredningsarbete försköts under 1990 allt tydligare mot finansmarknadsanalys till stöd för beredningen av centralbankspolitiken. Analysen koncentrerades på frågor rörande hanteringen av obalanserna på finans- och valutamarknaden i relation till såväl Finlands Banks instrument som hela det finansiella systemets effektivitet och stabilitet. Arbetet präglades mer än tidigare av marknadernas internationalisering och integrering. I banken gjordes emellertid fortfarande flera makroanalyser av ekonomin och den ekonomiska politiken och frågor om bland annat sparandet, betalningsmedlen, beskattningen av kapitalinkomster och den ekonomiska utvecklingen i Östeuropa utreddes.

Det penningpolitiska beslutsfattandet grundade sig liksom tidigare på en omfattande övervakning av makroekonomin och finansmarknaden, på prognoser och på alternativa beräkningar av effekterna på den ekonomiska utvecklingen av olika utgångsantaganden. Behovet av alternativa beräkningar blev ännu mera framträdande på grund av de oväntade förändringarna och de stora osäkerhetsfaktorerna i den internationella ekonomin.

Under verksamhetsåret gjordes en utredning om innehållet i Finlands Banks övervakning och

om bankens datainsamling. Med hjälp av utredningen skall övervakningsansvaren göras klarare och koordineringen av datainsamlingen förbättras. Materialet och övervakningssystemen från regleringsperioden skall minskas och ersättas med system som beskriver marknadens funktion och risker.

INFORMATION OCH PUBLIKATIONER

Bankens elektroniska snabbinformation effektiviserades och byggdes ut ytterligare. Avsikten är att bankens beslut och andra uppgifter som påverkar marknaden skall förmedlas till samtliga marknadsparter samtidigt. Via de elektroniska informationssystemen publicerades uppgifter som visade likviditeten på marknaden; dessa utökades under året med dagliga uppgifter om bankernas kontantmedelskrediter.

Finlands Banks engelska månadspublication *Bank of Finland Bulletin*, årsboken och publikationen *Finländska masskuldebrevslån* utkom som tidigare. I bankens serie A utkom sex, i serie B en och i serie D tre publikationer¹. Dessutom utgavs 28 diskussionsunderlag, dvs. undersökningar och utredningar som gjorts vid olika avdelningar i banken.

¹ En förteckning över bankens publikationer 1990 ingår som bilaga.

ADMINISTRATION OCH PERSONAL

Ombildningen av Finlands Banks sedeltryckeri till aktiebolaget Setec Oy förbereddes under 1990. Det nya aktiebolaget inledde sin verksamhet vid början av 1991. Ändringen invercade inte på sedeltryckeriets ägarbas, eftersom Finlands Bank äger hela aktiekapitalet i det nya bolaget.

Vid början av 1991 separerades Fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 (Sitra) från Finlands Banks verksamhet. Sitra har fungerat i samband med banken som en s.k. icke-självständig stiftelse. Sitra, vars namn ändrades till Jubileumsfonden för Finlands självständighet, står i fortsättningen under riksdagens garanti och hör till finansministeriets verksamhetsområde. Riksdagens bankfullmäktige utgör Sitras förvaltningsråd och sköter fondens förvaltning tillsammans med styrelsen och överombudsmannen.

Några andra väsentliga administrativa eller organisatoriska förändringar vidtogs inte under året. Huvudkontoret hade vid årets slut 755 anställda och avdelningskontoren 187. Tjänstlediga var 53 personer. Antalet visstidsanställda uppgick till 53. Huvudkontorets personal ökade under året med 51 personer i huvudsak på grund av omplaceringar av personal mellan Finlands Bank och sedeltryckeriet. Avdelningskontorens personal minskade med 16 personer. Finlands Banks sedeltryckeri hade en personalstyrka på 327 personer, vilket var 45 personer färre än ett år tidigare; de visstidsanställda var 11.

Tyngdpunkten för personalutvecklingen låg förutom på upprätthållande av sakkännedom och yrkeskunskap dessutom alltjämt på datateknisk utbildning. Utbildningsutgifterna utgjorde 3.2 procent av bankens lönesumma.

DATABEHANDLING

Under 1990 utvecklades framför allt de datasystem som stöder bankfunktionerna. Systemet för internationell marknadsinformation och systemet för behandling av bankernas checkräkningar i Finlands Bank förnyades; det senare tas i bruk 1991. Definieringen av systemet för Finlands Banks interventioner slutfördes och uppbyggnaden inleddes 1991. Urvalskriterierna och de funktionella kraven i systemet för placeringen av valutareserven definierades också.

En del av reformen av betalningsbalansstatistiken, dvs. systemet för behandling av enkäten Direktinvesteringar i Finland blev klar. Övervakningen av bankernas verksamhet kompletterades med några nya enkäter.

För publikationssystemen definierades målen på medellång sikt så att de överensstämmer med de existerande mikrosystemen, och testningen av ny utrustning och nya program kom i gång.

Banken skaffade under året 140 persondatorer; det totala antalet vid årets slut uppgick därmed till närmare 700. Bankens personal fick utbildning i datateknik sammanlagt ca 900 utbildningsdagar.

FINLANDS BANKS BOKSLUT

BALANSRÄKNING, mk

AKTIVA

	31.12.1990		31.12.1989	
Guld och valutafordringar (1)				
Guld	2 179 696 424,90		2 179 497 897,31	
Särskilda dragningsrätter	790 581 329,78		966 387 806,71	
Reservtranchen i Internationella valutafonden	782 810 125,17		949 501 591,96	
Konvertibla valutor	33 478 346 774,33		18 821 500 461,08	
Bundna valutor	75 235 382,68	37 306 670 036,86	92 492 011,45	23 009 379 768,51
Övriga fordringar på utlandet (1)				
Markandelen i Internationella valutafonden	2 198 316 577,83		2 102 573 520,04	
Tidsbunden kredit	375 824 172,00	2 574 140 749,83	1 197 737 360,00	3 300 310 880,04
Fordringar på finansinstitut (2)				
Dagslån	—		38 162 785,67	
Bankcertifikat	9 410 772 579,49		33 229 760 350,69	
Kontantmedelskrediter	3 426 520 000,00		3 310 176 000,00	
Masskuldebrev	2 115 105 000,00		2 237 915 000,00	
Övriga	237 900 000,00	15 190 297 579,49	237 901 100,00	39 053 915 236,36
Fordringar på den offentliga sektorn (3)				
Masskuldebrev	83 200,00		7 950 552,00	
Statens metallmyntsansvar	1 313 622 764,20	1 313 705 964,20	1 129 130 499,20	1 137 081 051,20
Fordringar på företag (4)				
Exportfinansiering	—		1 481 148,17	
Finansiering av inhemska leveranser (KTR)	1 222 916 303,75		1 696 996 133,50	
Masskuldebrev: KTR	254 141 463,50		301 644 970,30	
Masskuldebrev: Övriga	8 300 000,00		20 849 999,70	
Övriga	193 065 193,15	1 678 422 960,40	185 975 269,35	2 206 947 521,02
Övriga fordringar (5)				
Resultatregleringar	769 820 377,78		464 292 455,52	
Övriga	130 666 583,86	900 486 961,64	107 179 679,38	571 472 134,90
SUMMA		58 963 724 252,42		69 279 106 592,03

PASSIVA

	31.12.1990		31.12.1989	
Valutaskulder (1)				
Konvertibla valutor	26 685 708,71		41 576 055,71	
Bundna valutor	956 606 469,74	983 292 178,45	655 783 284,66	697 359 340,37
Övriga utländska skulder (1)				
Internationella valutafondens markkonton	2 198 398 487,67		2 102 609 774,38	
Tilldelade särskilda dragningsrätter	739 914 714,30	2 938 313 201,97	757 524 087,20	2 860 133 861,58
Utelöpande sedlar och mynt (6)				
Sedlar	13 398 829 555,00		12 072 975 487,00	
Metallmynt	1 155 954 340,40	14 554 783 895,40	1 056 316 652,00	13 129 292 139,00
Skulder till finansinstitut (7)				
Dagsdepositioner	418 349 943,24		568 989 979,45	
Kassareservdepositioner	17 400 529 860,00		25 506 035 002,00	
Kapitalimportdepositioner	—		190 000 000,00	
Övriga	36 310 327,72	17 855 190 130,96	37 977 417,15	26 303 002 398,60
Skulder till den offentliga sektorn (8)				
Checkräkningar	816 005,79		87 760,68	
Kassamedelsdepositioner	—		3 770 000 000,00	
Konjunkturdepositioner	1 317 137 042,19		1 319 199 138,62	
Exportdepositioner	—		234 936 785,00	
Övriga	2 946 503,54	1 320 899 551,52	923 526,45	5 325 147 210,75
Skulder till företag (9)				
Investerings- och fartygs- anskaffningsdepositioner	9 925 070 331,63		10 227 518 474,87	
Kapitalimportdepositioner	—	9 925 070 331,63	582 522 901,80	10 810 041 376,67
Övriga skulder (10)				
Resultatregleringar	1 718 383 375,12		1 241 198 968,97	
Övriga	56 069 750,20	1 774 453 125,32	52 990 872,20	1 294 189 841,17
Värderegleringskonto och reserveringar (11)		3 447 604 797,61		2 695 823 384,33
Sitras kapital		400 000 000,00		400 000 000,00
Eget kapital (12)				
Grundfond	5 000 000 000,00		5 000 000 000,00	
Reservfond	764 117 039,56		436 171 721,74	
Räkenskapsårets vinst	—	5 764 117 039,56	327 945 317,82	5 764 117 039,56
SUMMA		58 963 724 252,42		69 279 106 592,03

RESULTATRÄKNING, mk

	1.1.—31.12.1990		1.1.—31.12.1989	
RÄNTEINTÄKTER				
Inhemska (1)				
Dagslån	36 156 399,45		57 595 448,58	
Bankcertifikat	2 716 275 769,53		1 905 018 286,23	
Tidsbundna krediter	656 175 438,20		27 515 137,03	
Skördeskadekrediter	—		57 897 144,96	
KTR-krediter	160 372 243,68		178 716 605,21	
Masskuldebrev	197 345 668,31		197 974 379,83	
Övriga fordringar	38 652 329,95	3 804 977 849,12	45 995 144,51	2 470 712 146,35
Utländska (2)				
Internationella valutafonden	123 027 251,78		123 984 699,36	
Värdepapper	1 726 690 427,59		1 474 136 187,47	
Övriga valutafordringar	936 409 046,35	2 786 126 725,72	692 054 712,82	2 290 175 599,65
Summa ränteintäkter		6 591 104 574,84		4 760 887 746,00
RÄNTEKOSTNADER				
Inhemska (3)				
Dagsdepositioner	— 31 677 071,64		— 16 141 966,88	
Bankcertifikat	— 34 433 756,20		— 44 489 192,71	
Tidsbundna depositioner	— 260 367 509,60		—	
Kassareservdepositioner	— 2 042 937 258,94		— 1 626 223 706,19	
Terminskontrakt	— 246 231 166,02		— 3 009 226,24	
Kassamedelsdepositioner	— 37 280 821,92		— 46 558 904,11	
Pensionsfonds depositioner	— 354 201 612,06		—	
Konjunkturdepositioner	— 79 114 003,43		— 64 715 934,06	
Investeringsdepositioner	— 609 094 689,03		— 439 765 714,94	
Kapitalimportdepositioner	— 27 403 841,25		— 58 162 261,44	
Övriga skulder	— 66 173 232,54	— 3 788 914 962,63	— 66 682 269,25	— 2 365 749 175,82
Utländska				
Internationella valutafonden	— 67 044 210,89		— 64 138 869,86	
Övriga skulder	— 32 110 473,02	— 99 154 683,91	— 9 378 540,88	— 73 517 410,74
Summa räntekostnader		— 3 888 069 646,54		— 2 439 266 586,56
RÄNTEBIDRAG (4)		2 703 034 928,30		2 321 621 159,44
ÖVRIGA INTÄKTER (5)				
Expeditionsavgifter och provisioner	5 944 761,50		3 799 575,24	
Övriga	51 701 889,20	57 646 650,70	144 548 189,83	148 347 765,07
ÖVRIGA KOSTNADER (6)				
Löner	— 152 348 781,98		— 134 273 855,83	
Socialkostnader	— 58 018 389,00		— 54 172 981,86	
Sedeltillverkning	— 45 794 771,04		— 39 536 017,75	
Avskrivningar	— 71 101 913,95		— 87 459 315,05	
Övriga	— 79 122 854,59	— 406 386 710,56	— 63 550 437,96	— 378 992 608,45
RESULTAT FÖRE KURSDIFFERENSER OCH RESERVERINGAR		2 354 294 868,44		2 090 976 316,06
Kursdifferenser för utländska värdepapper (7)		— 239 709 855,44		— 277 956 226,00
Valutakursdifferenser (8)		— 1 308 245 860,34		— 1 200 154 250,21
Ökning av reservering för pensionsansvar (9)		— 400 000 000,00		— 150 000 000,00
Ökning av reservering i enlighet med § 30 i bankens reglemente (9)		— 406 339 152,66		— 134 920 522,03
RÄKENSKAPSÅRETS VINST (10)		—		+ 327 945 317,82

BOKSLUTSBILAGOR

	31.12.1990	31.12.1989
Sedelutgivning, mk		
Sedelutgivningsrätt	37 306 670 036,86	23 010 387 816,16
Utnyttjad rätt	14 893 667 766,83	13 392 218 071,18
Sedelutgivningsreserv	22 413 002 270,03	9 618 169 744,98
Inhemiska mark/valutaterminskontrakt, mk (medelkurs 31.12)		
Terminsköpskontrakt	6 123 290 000,00	—
Terminsförsäljningskontrakt	—	202 950 000,00
Utländska valuta/valutaterminskontrakt, mk (medelkurs för köpta valutor 31.12)		
	3 050 319 156,00	—
Aktier och andelar, mk (nominellt värde)		
Bank for International Settlements	42 385 297,30	43 394 032,97
Helsingfors Penningmarknadscentral Ab	19 500 000,00	10 400 000,00
Fastighetsaktier	2 309 920,00	2 309 920,00
Bostadsaktier	1 122 983,00	401 000,00
Övriga aktier och andelar	877 700,00	853 300,00
Summa	66 195 900,30	57 358 252,97
Garantier, mk		
	11 942 425,18	15 506 904,02
Ansvar för pensionsförpliktelser, Mmk		
Finlands Banks pensionsansvar	1 500	1 233
—därav täckt genom reserveringar	850	450
Sedeltryckeriets pensionsansvar	208	185
Pensionsansvar sammanlagt	1 708	1 418

Finlands Banks fastigheter

Fastighet	Adress	Byggnadsår	Volym ca m ³	
Helsingfors	huvudkontor	Fredsgatan 16	1883/1961	49 500
	"	Fredsgatan 19	1954	33 000
	"	Unionsgatan 33	1848	17 500
	bostadsbyggnad	Snellmansgatan 23	1896/1988	27 500
	"	Elisabetsgatan 14	1928	48 500
	villa	Ramsöuddsvägen 7	1920/1983	4 500
Björneborg	avdelningskontor	Valtakatu 11	1853/1913	11 500
Joensuu	"	Torikatu 34	1984	11 000
Jyväskylä	"	Kauppakatu 21	1950	32 000
Kotka	"	Keskuskatu 19	1910	9 000
Kuopio	"	Kauppakatu 25—27	1912	7 500
Lahtis	"	Torikatu 3	1929	36 500
Rovaniemi	"	Valtakatu 10—12	1988	15 500
S:t Michel	"	Päiviönkatu 15	1965	7 500
Tammerfors	"	Hämeenkatu 13	1942	36 000
Uleåborg	"	Kajaaninkatu 8	1973	17 000
Vasa	"	Kyrkoesplanaden 22	1952	55 500
Åbo	"	Slottsgatan 20	1914	10 500
Vanda	sedeltryckeriet	Mosskogsvägen 1	1979	311 500
Enare	fjällstuga	Saariselkä	1968/1976	2 000

Helsingfors den 8 februari 1991

FINLANDS BANKS DIREKTION

Rolf Kullberg,
ordförande

Ele Alenius

Esko Ollila

Markku Puntila

KOMMENTARER TILL BOKSLUTET

Allmänna principer för bokslutet och bokföringen

I Finlands Banks balansräkning tillämpas sektorindelning, vilket ger en bild av de finansiella relationerna mellan centralbanken och olika utländska och inhemska sektorer. För värderingsprinciperna i balansräkningen redogörs i kommentarerna till balansposterna. Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs enligt Finlands Banks reglemente helt och hållet som kostnader under anskaffningsåret, och de upptas därför inte i balansräkningen. Uppgifter om anläggningstillgångarna ingår i bilagan till bokslutet.

Fordringarna och skulderna i utländsk valuta har omräknats till finska mark enligt medelkurserna på bokslutsdagen. Med medelkurs avses medelvärdet av Finlands Banks köp- och säljkurs. Värdeförändringarna i fordringar och skulder på grund av förändringar i valutakurserna har bokförts resultatpåverkande; de ingår i resultaträkningen i posten valutakursdifferenser.

Finlands Banks sedeltryckeri och Sitra upptas inte i bankens bokslut. De avger separata verksamhetsberättelser.

Kommentarer till balansräkningen

1. Guld och utländska poster

Guldet har, liksom under tidigare år, i balansräkningen upptagits till ett värde av 35 mk/g. Guldinnehavet uppgick vid årets slut till 62 277 kg och dess marknadsvärde till ca 2 820 miljoner mark.

Särskilda dragningsrätter i Internationella valutafonden bland valutafordringarna motsvaras av posten tilldelade särskilda dragningsrätter (SDR) på passivsidan. På båda posterna betalas ränta lika med räntan på SDR.

Reservtranchen i SDR och markandelen i Internationella valutafonden utgör tillsammans Finlands medlemsandel i valutafonden. Markandelens motpost ingår i posten Internationella valutafondens markkonton bland utländska skulder. Markandelen och markkontona är

enligt praxis i Internationella valutafonden bundna till kursen för SDR.

De konvertibla valutorna består till övervägande del av utländska statspapper eller statsgaranterade värdepapper och utländska bankdepositioner. I posten ingår också utländska avistakonton samt bankens innehav av utländska betalningsmedel.

Värdepapperen, som ingår i den konvertibla valutareserven, har enligt § 6 i reglementet för Finlands Bank värderats till sitt nominella värde eller till gängse värde, om detta är lägre.

De bundna valutorna omfattar saldot på clearingkontot med Bulgarien. Den tidsbundna krediten utgörs av ett räntebärande specialkonto med Sovjetunionens bank för utrikesekonomi. Kontot är skyddat genom att krediten bundits till en korg av konvertibla valutor. Saldot på specialkontot uppgick vid årets början till 235 miljoner rubel; under året amorterades 175 miljoner rubel på krediten.

De konvertibla valutaskulderna omfattar internationella organisationers och utländska bankers konvertibla fordringar i mark på Finlands Bank.

De bundna valutaskulderna omfattar saldot på clearingkontot med Sovjetunionen. År 1989 ingick i posten också saldot på clearingkontot med Tyska demokratiska republiken.

2. Fordringar på finansinstitut

Dagslånen är saldona på checkräkningarna för de banker som är berättigade till centralbanksfinansiering. Några dagslån fanns inte vid slutet av 1990.

Bankcertifikaten är värdepapper som emitteras av bankerna till marknadspris. Bankcertifikaten har värderats till sitt anskaffningspris. I posten ingår också 180 miljoner mark i upplupen ränta på bankcertifikaten.

Kontantmedelskrediterna, med vilka penninginstitutens innehav av sedel- och myntkassor finansieras, är räntefria. Systemet med kontantmedelskrediter ändrades i november så, att kontantmedelskrediterna beviljas för en månad åt gången på basis av föregående månads kassasaldon.

Penninginstitutens masskuldebrevslån kan i huvudsak betecknas som investeringstillgångar. De har värderats till sitt nominella värde.

3. Fordringar på den offentliga sektorn

Masskuldebrevslånen omfattar värdepapper emitterade av kommunerna; de har värderats till sitt nominella värde.

Statens metallmyntsansvar utgör nettobeloppet av de mynt som myntverket levererat till Finlands Bank.

4. Fordringar på företag

Finansieringsarrangemanget med exportkrediter slopades under 1990.

Inhemska leveranskrediter (KTR-krediter) har beviljats i form av såväl enskilda skuldebrevslån som masskuldebrevslån, vilka i balansräkningen redovisats separat. Masskuldebrevslånen har värderats till sitt nominella värde. KTR-krediterna har bankgaranti. Räntan varierade mellan grundräntan och grundräntan plus 2.5 procentenheter.

Övriga masskuldebrevslån omfattar sådana värdepapper som närmast kan betecknas som investeringstillgångar och de har upptagits till sitt nominella värde.

5. Övriga fordringar

Resultatregleringarna innehåller i huvudsak räntefordringar. I övriga fordringar ingår 111 miljoner mark i bostadslån till bankens personal. Räntan på bostadslånen var lika med grundräntan.

6. Utelöpande sedlar och mynt

De utelöpande sedlarna och mynten omfattar allmänhetens och penninginstitutens innehav av sedlar och mynt.

7. Skulder till finansinstitut

Dagsdepositionerna är saldon på checkräkningarna för de banker som är berättigade till centralbanksfinansiering. Dagsdepositionsräntan var 4 procent.

Kassareservdepositionerna uppgick vid slutet av december till 7 procent av kassareservbasen. Enligt det reviderade kassareservavtalet,

som Finlands Bank och bankerna ingick i april, kunde depositionsskyldigheten uppgå till högst 8 procent av kassareservbasen. Räntan på kassareservdepositionerna var från maj 3 månaders heliborräntan minus 3 procentenheter, dock minst 8 procent; dessförinnan hade räntan legat 0.25 procentenheter under grundräntan.

8. Skulder till den offentliga sektorn

År 1989 bestod kassamedelsdepositionerna av statens kassaplaceringar. I början av februari 1990 omvandlades de till statens pensionsfondsdepositioner. Posten omfattade också kommunernas pensionsfondsdepositioner.

Pensionsfondsdepositionerna avvecklades stegvis med början i juli. På statens pensionsfondsdepositioner var räntan 9.5 procent och på kommunernas 10 procent.

Konjunkturdepositionerna är depositioner som länskatteverken uppburit av affärsidkare. Räntan på depositionerna låg 2.5 procentenheter under grundräntan.

Exportdepositionerna, som ingick i balansräkningen 1989, utgjordes av depositioner som tullstyrelsen uppburit av cellulosaelexportörerna och exportörerna av träfritt tryckpapper. De betalades tillbaka under 1990.

9. Skulder till företag

Investerings- och fartygsanskaffningsdepositionerna är lagstadgade depositioner av företag som gjort investerings- eller fartygsanskaffningsreserveringar. På depositionerna betalas ränta. Räntan bestäms enligt depositions- och användningstidpunkten och varierar mellan 3 procent och grundräntan minus 2.5 procentenheter.

Kapitalimportdepositionerna under 1989 bestod av de kassareservdepositioner som företagen gjort på basis av sin kortfristiga utländska kapitalimport. Depositionerna avvecklades på våren 1990.

10. Övriga skulder

Resultatregleringarna omfattar i huvudsak poster som uppstått på grund av periodisering av räntor.

I posten övriga skulder ingår utelöpande sedlar i den gamla myntenheten till ett värde av 9 miljoner mark.

11. Värderingskonto och reserveringar

Posten har följande innehåll:

	31.12.1990
	Mmk
Värderingskonto och egentliga reserveringar	2 731
Reservering för täckning av pensionsansvar	850
Värderingsdifferenser	-135
Summa	3 448

Värderingskontot och de egentliga reserveringarna består av reserveringar avsedda att säkra det egna kapitalets realvärde och att täcka risker förknippade med valutafordringar, valutaskulder och valutaterminskontrakt. I bokslutet för 1990 avsattes 406 miljoner mark för detta ändamål.

I bokslutet för 1990 avsattes 400 miljoner mark för partiell täckning av pensionsansvaret. Reserveringen för pensionsansvar steg därmed till 850 miljoner mark. Beloppet av Finlands Banks pensionsförpliktelser uppgår till 1 500 miljoner mark, varav 57 procent är täckt genom reserveringarna.

De utländska värdepapper i den konvertibla valutareserven vilkas anskaffningspris eller marknadspris, om detta är lägre, överstiger det nominella värdet har i balansräkningen värderats till sitt nominella värde enligt tidigare praxis. Skillnaden mellan det nominella värdet och det värde som använts i resultaträkningen, det s.k. lägsta värdet, har bokförts på värderingskontot som ett avdrag.

12. Eget kapital

Förändringarna i eget kapital framgår av följande uppställning:

	31.12.1990	31.12.1989	Förändring
	Mmk		
Grundfond	5 000	5 000	—
Reservfond	764	436	+328
Räkenskapsårets vinst	0	328	-328
Summa	5 764	5 764	0

Kommentarer till resultaträkningen

Finlands Banks resultat före bokslutsdispositioner uppgick till 806 miljoner mark. Resultatet användes i sin helhet till att öka bankens reserveringar.

De inhemska ränteintäkterna växte avsevärt på grund av uppgången i ränteintäkterna från bankcertifikat och tidsbundna krediter.

Också de inhemska räntekostnaderna steg, vilket främst förklarades av de ökade räntekostnaderna för kassareservdepositionerna. Räntorna på statens och kommunernas pensionsfundsdepositioner var en ny räntekostnadspost.

Räntebidraget steg med 381 miljoner mark.

Räkenskapsperiodens resultat reducerades av kursförlusterna för utländska värdepapper och valutakursförluster.

1. Inhemska ränteintäkter

De inhemska ränteintäkterna ökade med 1 334 miljoner mark jämfört med året innan. Ökningen härrörde i huvudsak från tillväxten i ränteintäkterna från bankcertifikat och tidsbundna krediter. Ränteintäkterna från bankcertifikat uppgick till 2 716 miljoner mark och den genomsnittliga avkastningen på bankcertifikatportföljen under året var ca 13 procent. Ränteintäkterna från tidsbundna krediter utgjorde 656 miljoner mark.

2. Utländska ränteintäkter

De utländska ränteintäkterna uppgick 1990 till 2 786 miljoner mark och var därmed 496 miljoner mark större än året innan.

3. Inhemska räntekostnader

De inhemska räntekostnaderna växte med 1 423 miljoner mark. Räntorna på kassareservdepositionerna var 417 miljoner mark större än 1989. Räntorna på tidsbundna depositioner uppgick till 260 miljoner mark. En ny post var räntorna på statens och kommunernas pensionsfundsdepositioner, för vilka räntekostnaderna uppgick till 354 miljoner mark.

4. Räntebidrag

Räntebidraget utgjorde 2 703 miljoner mark.

5. Övriga intäkter

De övriga intäkterna uppgick till 57 miljoner mark. I posten ingår 34 miljoner mark i hyresintäkter och 6 miljoner mark i dividendintäkter från Internationella regleringsbanken.

6. Övriga kostnader

Socialkostnaderna omfattar 47 miljoner mark i utbetalda pensioner.

Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs som kostnader och avskrivs under anskaffningsåret enligt Finlands Banks reglemente. Avskrivningarna inkluderar således under räkenskapsåret förvärvade anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid i sin helhet. Avskrivningarna omfattar 19 miljoner mark i avskrivningar på byggnader och 37 miljoner mark i avskrivningar på maskiner och inventarier samt ökningen av aktiekapitalet i Helsingfors Penningmarknadscentral Ab, 9 miljoner mark.

7. Kursdifferenser för utländska värdepapper

Kursdifferenserna för utländska värdepapper omfattar kursvinster och kursförluster som realiserats vid försäljning av värdepapper och skillna-

den mellan värdepappersportföljens anskaffningspris och marknadspris, om detta är lägre. Om den utländska värdepappersportföljen hade värderats till marknadspriserna vid årsskiftet, skulle kursförlusterna för värdepapperen ha uppgått till 72 miljoner mark.

8. Valutakursdifferenser

Valutakursdifferenserna omfattar nettoförändringen i fordringarnas och skuldernas värde på grund av valutakursförändringar samt nettointäkterna av valutahandeln. Banken bokförde en kursförlust på 1 308 miljoner mark. Förlusten berodde framför allt på nedgången i den viktigaste reservvalutans, US-dollarns, kurs.

9. Förändring av reserveringar

Reserveringarna för att säkra realvärdet av det egna kapitalet ökades med 406 miljoner mark; reserveringen är en reservering enligt § 30 i bankens reglemente. För täckning av bankens pensionsansvar avsattes 400 miljoner mark.

10. Räkenskapsårets resultat

Resultatet användes i sin helhet till att öka reserveringarna.

REVISIONSBERÄTTELSE

I egenskap av revisorer utsedda av riksdagen har vi den 11—14 februari 1991 verkställt granskning av Finlands Banks bokföring, bokslut och förvaltning för räkenskapsåret 1990 i den omfattning som god revisionssed förutsätter.

Bankens revisionsavdelning har under räkenskapsåret granskat bankens bokföring och verksamhet. Vi har bekantat oss med berättelserna från den interna revisionen.

Vi har läst bankens verksamhetsberättelse och av direktionen fått redogörelser över bankens verksamhet.

Bokslutet är uppgjort i enlighet med gällande stadganden och de bokslutsprinciper som fastställts av riksdagens bankfullmäktige.

Eftersom vår granskning inte gett anledning till några anmärkningar, föreslår vi att resultaträkningen och balansräkningen fastställs och att direktionen beviljas ansvarsfrihet för det granskade räkenskapsåret.

Helsingfors den 14 februari 1991

FINLANDS BANKS REVISORER

Markus Aaltonen

Pentti Kettunen

Kalevi Mattila

Esko Seppänen

Ben Zyskowicz

./ . Kalervo Virtanen CGR

BILAGOR

PENNING- OCH VALUTAPOLITISKA ÅTGÄRDER 1990

Januari

Primräntorna

Finlands Bank kompletterade sina rekommendationer till bankerna om referensräntor. Från och med den 1 januari kunde bankerna använda egna primräntor som referensräntor inom all in- och utlåning.

Penningmarknaden

Som material för Finlands Banks interventioner på penningmarknaden godkändes från och med den 1 januari endast bankcertifikat emitterade av de banker som uppfyllde följande villkor: bankens eget kapital överstiger det minimibelopp som Finlands Bank årligen fastställer, bankens soliditet överensstämmer med BIS rekommendationer och banken fungerar som marknadsgarant på bankcertifikatmarknaden. Dessa banker kunde också delta i Finlands Banks handel med bankcertifikat och kunde beviljas dagslånerätt. För de banker som sedan tidigare hade dessa rättigheter skulle vid införandet av villkoren i regel tillämpas en övergångsperiod av ett år.

Kassareservskyldigheten

Finlands Bank ändrade kassareservskyldigheten för vissa banker. Bankernas genomsnittliga depositionsskyldighet inkl. den tills vidare gällande kassareservskyldigheten på 8 procent uppgick till ca 9,1 procent av kassareservbasen för december.

Om bankernas kreditgivning i januari-februari 1990 inte märkbart ökade, skulle indrivningen av tilläggsdepositioner enligt tilläggsavtalet till kassareservavtalet upphöra. De räntefria tilläggsdepositioner som uppburits på basis av tillväxten i bankernas kreditgivning vid slutet av december 1989 skulle bli kvar i Finlands Bank och enligt avtalet återbetalas senast i juli-december 1990 i lika stora poster vid slutet av varje månad.

Februari

Valutaregleringen

Finlands Bank tillät försäljning till utlandet av nya masskuldebrevslån i mark på över ett år, frånsett masskuldebrevslån emitterade av bostads- och fastighetsaktiebolag, räknat från den 1 februari. Att sälja tidigare emitterade lån över valutagränsen var fortfarande förbjudet. Den 1 februari blev det också tillåtet för valutautlåningar att emittera masskuldebrevslån i mark i Finland.

Finlands Bank befriade den 1 februari också finländska företags aktieemissioner till utlandet från tillstånd. Från och med den 1 februari förutsatte Finlands Bank inte längre att utländska värdepapper som emitterades i Finland skulle noteras på

Helsingfors Fondbörs eller på OTC-marknaden. Valutautlåningar behövde inte längre köpa finländska värdepapper i Finland enbart via Helsingfors Fondbörs eller OTC-marknaden.

Mars

Valutaregleringen

Finlands Bank fattade ett principbeslut, som innebar att utöver bankerna också finansbolagen från och med den 1 mars på ansökan kunde få rätt att förmedla och uppta utländska krediter inom de valutapositionsgränser som Finlands Bank uppställde.

April

Kassareservavtalet

Finlands Bank och depositionsbankerna undertecknade ett nytt kassareservavtal. I det nya avtalet baserades kassareservskyldigheten på de inhemska depositionerna från allmänheten och räntan på kassareservdepositionerna var 3 månaders heliborräntan minus 3 procentenheter, dock minst 8 procent. Den nya kassareservbasen tillämpades för första gången på kassareservbasen för april och den nya räntan från början av maj.

Maj

Kassareservskyldigheten

Bankernas depositionsSkyldighet enligt det nya kassareservavtalet var 8 procent av kassareservbasen för april.

Juli

Valutaregleringen

Finlands Bank tillät från och med den 1 juli privatpersoners utländska investeringar samt krediter på över ett år till valutautlåningar utan begränsning. Beslutet gällde också sammanslutningar som kan jämföras med privatpersoner, bl.a. bostads- och fastighetsaktiebolag. Den 1 juli blev det också tillåtet för kommuner att investera utomlands och att bevilja valutautlåningar krediter på över ett år samt att fritt uppta utländska krediter på över ett år för att finansiera sin egen verksamhet.

Finlands Bank beslöt också utöka möjligheterna för företagen inom finansieringssektorn att uppta och förmedla utländska krediter och att bedriva utlandsverksamhet.

Statens kassamedelsdepositioner

Finansministeriet beslöt berätta statskontoret att avveckla statens pensionsfundsdepositioner (tidigare kassamedelsdepositioner) i Finlands Bank, sammanlagt 5 020 miljoner mark, från och med den 9 juli. Medlen skulle återbetalas i veckoposter före utgången av 1990.

Investeringsreserveringarna

Statsrådet beslöt den 12 juli att företagen från och med den 1 januari 1991 skulle få ta i bruk de investeringsreserveringar som de gjort på sina vinster för åren 1985–1987. De frivolna reserveringarna skall användas före utgången av 1992.

September

Valutaregleringen

Finlands Bank beslöt att från och med den 1 september tillåta försäljning till valutautlåningar av derivativa instrument som baserar sig på finländska aktier samt optionsbevis som berättigar till bundna aktier.

Beslutet gällde alla standardiserade och icke-standardiserade optioner och terminer baserade på finländska aktier och med dem jämförbara avtal.

November

Exportdepositionerna

Statsrådet beslöt att de exportdepositioner som uppburits för cellulosa och träfritt tryckpapper skulle återbäras med ränta till de depositionsskyldiga före utgången av november.

December

Kassareservdepositionerna

Finlands Bank sänkte bankernas kassareservskyldighet från 8,0 till 7,0 procent fram till årets slut. Sänkningarna genomfördes med 0,2 procentenheter i veckan från och med den 30 november.

Följande beslut trädde i kraft den 1 januari 1991:

Valutaregleringen

Finlands Bank slopade den återstående valutaregleringen frånsatt privatpersoners och med privatpersoner jämställda sammanslutningars utländska krediter.

Penningmarknadshandeln

Repor eller återköpsavtal baserade på värdepapper togs i bruk inom penningmarknadshandeln mellan Finlands Bank och bankerna vid början av 1991. Den nya handelsmetoden kompletterade det tidigare systemet för centralbanksfinansiering, som i huvudsak baserat sig på direkt handel med bankcertifikat.

Clearingsystemet avvecklades

Vid början av 1991 slopades de särskilda bestämmelserna om betalningarna och finansieringen inom handeln med Sovjetunionen i Finlands Banks valutabestämmelser. Alla nya varuleveranser liksom tjänstehandeln mellan Finland och Sovjetunionen började betalas i fritt konvertibla valutor.

FINLANDS BANKS VIKTIGASTE UTLÅTANDEN 1990

Utlåtanden om utvecklandet av finansmarknaden

- Utlåtande om värdepappershandelskommitténs II delbetänkande 27.2
- Utlåtande om valutalagstiftningsarbetsgruppens promemoria 9.3
- Utlåtande om promemorian av arbetsgruppen för utländska bankers filialkontor 21.3
- Utlåtande om del I av Finlands Aktiecentralregister Andelslags grundläggande utredning om värdeandelssystemet 10.4
- Utlåtande om betänkandet av kommissionen för frågan om källskatt på ränteinkomster 3.5
- Utlåtande om promemorian av arbetsgruppen för skatt på överlåtelse av tillgångar 4.6
- Utlåtande om indexvillkorskommissionen 1990:s betänkande 25.6
- Utlåtande om promemorian av arbetsgruppen för placeringsfonslagen 3.10

Utlåtanden om utvecklandet av övervakningen av det finansiella systemet

- Utlåtande om bankinspektionens preciserade anvisningar om förmedling av kundernas medel som krediter till andra kunder 10.8
- Utlåtande om bankinspektionens nya bestämmelser om bankernas bokföring och bokslut 14.11
- Utlåtande om bankinspektionens förslag till bestämmelser om bankernas och de övriga kreditinstitutens koncernbokslut 3.12

Utlåtanden om räntestöd

- Utlåtande om fastställande av vissa i lagen om studiestöd avsedda belopp 16.3
- Utlåtande med anledning av finansministeriets begäran om utlåtande om depositionsbankernas höjning av räntan på bostadslån 9.4
- Utlåtande om rapporten av utredningsmannen för studiestöd om en reform av studiefinansieringssystemet 18.12

Andra utlåtanden

- Utlåtande till finansministeriet om riksdagsman Ingvar S. Melins skriftliga spörsmål om bindande av den finska marken till EMS-valutorna 23.1
- Utlåtande om utkastet till slutdokument för Europeiska ekonomiska samarbetskonferensen 19.3—11.4, 21.2
- Utlåtande om betänkandet av kommittén för revision av grundlagarnas stadganden om statshushållning 12.7
- Utlåtande om OECD:s arbetsprogram för 1991, 13.7

TABELLER

På grund av avrundning stämmer summorna inte alltid.

0 uppgiften mindre än hälften av den använda enheten
· logiskt omöjlig
.. uppgift inte tillgänglig
– noll

Tabell 1.

FINLANDS BANKS BALANSRÄKNING 1990 MÅNADSVIS, Mmk

AKTIVA

	I	II	III
Guld och valutafordringar	30 340	30 436	33 760
Guld	2 179	2 179	2 180
Särskilda dragningsrätter	900	846	791
Reservtranchen i Internationella valutafonden	954	913	910
Konvertibla valutor	26 196	26 379	29 751
Bundna valutor	112	118	128
Övriga fordringar på utlandet	3 267	3 307	3 144
Markandelen i Internationella valutafonden	2 087	2 126	2 126
Tidsbunden kredit	1 180	1 181	1 018
Fordringar på finansinstitut	49 508	56 811	36 245
Dagslån	52	6	704
Bankcertifikat	25 780	14 735	22 422
Tidsbundna krediter	12 980	31 825	6 531
Kontantmedelskrediter	8 099	7 677	4 002
Masskuldebrev	2 360	2 330	2 347
Övriga	238	238	238
Fordringar på den offentliga sektorn	1 168	1 185	1 203
Masskuldebrev	7	7	7
Statens metallmyntsansvar	1 161	1 178	1 196
Fordringar på företag	2 157	2 126	2 058
Exportfinansiering	1	1	1
Finansiering av inhemska leveranser (KTR)	1 654	1 623	1 566
Masskuldebrev: KTR	295	295	290
Masskuldebrev: Övriga	21	21	17
Övriga	186	186	185
Övriga fordringar	103	105	109
Resultatregleringar	—	—	—
Övriga	103	105	109
SUMMA	86 543	93 969	76 520

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
34 060	34 935	34 649	35 353	35 708	36 298	37 097	37 851	37 307
2 180	2 180	2 180	2 180	2 180	2 180	2 180	2 180	2 180
779	796	778	771	780	790	792	783	791
899	902	865	858	813	823	825	774	783
30 075	30 913	30 583	31 305	31 829	32 412	33 214	34 035	33 478
126	144	243	240	106	93	86	79	75
2 828	2 781	2 814	2 805	2 530	2 533	2 530	2 572	2 574
2 129	2 080	2 115	2 115	2 154	2 154	2 154	2 197	2 198
699	702	700	690	377	379	377	375	376
32 163	29 686	28 623	26 275	24 769	23 349	20 576	18 371	15 190
1 009	11	3	10	14	14	15	—	—
24 818	23 498	22 911	20 057	19 123	17 754	14 501	12 709	9 411
—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 770	3 627	3 207	3 752	3 196	3 186	3 695	3 307	3 427
2 329	2 312	2 263	2 218	2 198	2 156	2 128	2 116	2 115
238	238	238	238	238	238	238	238	238
1 217	1 229	1 285	1 266	1 281	1 358	1 329	1 322	1 314
8	11	25	7	7	28	0	0	0
1 209	1 218	1 259	1 259	1 274	1 330	1 329	1 322	1 314
2 022	1 973	1 916	1 871	1 838	1 791	1 751	1 728	1 678
0	0	0	0	0	0	0	—	—
1 521	1 477	1 428	1 390	1 360	1 320	1 283	1 265	1 223
288	284	278	272	272	268	265	261	254
17	17	15	15	11	10	10	8	8
195	195	195	195	195	194	193	193	193
111	113	112	114	115	113	116	117	900
—	—	—	—	—	—	—	—	770
111	113	112	114	115	113	116	117	131
72 401	70 717	69 399	67 684	66 242	65 441	63 400	61 961	58 964

Tabell 1., (forts.)

PASSIVA

	I	II	III
Valutaskulder	713	519	1 156
Konvertibla valutor	17	90	66
Bundna valutor	696	429	1 090
Övriga utländska skulder	2 835	2 874	2 871
Internationella valutafondens markkonton	2 087	2 126	2 126
Tilldelade särskilda dragningsrätter	748	748	745
Utelöpande sedlar och mynt	22 760	23 179	14 782
Sedlar	21 672	22 055	13 681
Metallmynt	1 088	1 123	1 101
Bankcertifikat	—	—	1 050
Skulder till finansinstitut	33 667	40 471	29 620
Dagsdepositioner	3 295	1 373	8
Tidsbundna depositioner	4 710	12 840	2 959
Kassareservdepositioner	25 441	26 068	26 465
Kapitalimportdepositioner	180	150	150
Övriga	41	40	38
Skulder till den offentliga sektorn	6 384	6 523	6 655
Checkräkningar	0	0	0
Kassamedelsdepositioner	4 525	—	—
Pensionsfondsdepositioner	285	4 932	5 053
Konjunkturdepositioner	1 319	1 319	1 319
Exportdepositioner	251	268	280
Övriga	4	4	3
Skulder till företag	10 661	10 667	10 617
Investerings- och fartygsanskaffningsdepositioner	10 104	10 115	10 129
Kapitalimportdepositioner	556	552	488
Övriga skulder	70	59	60
Resultatregleringar	—	—	—
Övriga	70	59	60
Värderegleringskonto och reserveringar	3 290	3 514	3 544
Sitras kapital	400	400	400
Eget kapital	5 764	5 764	5 764
Grundfond	5 000	5 000	5 000
Reservfond	764	764	764
Resultatkonto	—	—	—
SUMMA	86 543	93 969	76 520

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 087	1 345	1 341	967	820	1 178	1 132	1 361	983
41	38	33	33	30	26	23	20	27
1 046	1 307	1 308	934	790	1 152	1 108	1 342	957
2 868	2 820	2 854	2 848	2 882	2 891	2 893	2 929	2 938
2 129	2 080	2 115	2 115	2 154	2 154	2 154	2 197	2 198
739	741	739	733	728	737	739	732	740
13 762	13 501	13 655	13 592	13 314	13 418	13 392	13 467	14 555
12 661	12 405	12 551	12 484	12 196	12 300	12 265	12 336	13 399
1 101	1 096	1 104	1 108	1 118	1 118	1 127	1 131	1 156
690	630	40	40	40	—	—	—	—
26 415	24 067	23 424	23 214	22 842	21 973	21 160	21 655	17 855
154	1 019	483	495	801	541	251	1 746	418
—	—	—	—	—	—	—	—	—
26 069	22 855	22 750	22 679	21 999	21 395	20 877	19 878	17 401
150	150	150	—	—	—	—	—	—
43	43	41	40	42	37	32	30	36
6 950	7 205	7 205	6 635	5 685	4 925	3 970	1 832	1 321
0	1	1	1	0	0	1	0	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 338	5 591	5 591	5 021	4 071	3 311	2 356	511	—
1 319	1 319	1 319	1 319	1 318	1 318	1 318	1 318	1 317
291	292	292	292	292	292	292	—	—
2	3	2	2	3	4	4	3	3
10 692	10 600	10 436	10 375	10 465	10 439	10 105	10 003	9 925
10 227	10 121	10 436	10 375	10 465	10 439	10 105	10 003	9 925
465	479	—	—	—	—	—	—	—
61	58	63	58	55	60	59	59	1 774
—	—	—	—	—	—	—	—	1 718
61	58	63	58	55	60	59	59	56
3 711	4 327	4 218	3 791	3 975	4 393	4 525	4 491	3 448
400	400	400	400	400	400	400	400	400
5 764	5 764	5 764	5 764	5 764	5 764	5 764	5 764	5 764
5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
764	764	764	764	764	764	764	764	764
—	—	—	—	—	—	—	—	—
72 401	70 717	69 399	67 684	66 242	65 441	63 400	61 961	58 964

Tabell 2.

DEN KONVERTIBLA OCH DEN BUNDNA VALUTARESERVEN, Mmk

	1986	1987	1988	1989	1990
Guld	2 081	2 128	2 128	2 179	2 180
Särskilda dragningsrätter	983	899	1 120	966	791
Reservtranchen i Internationella valutafonden	794	793	940	950	783
Konvertibla valutor					
Fordringar	6 795	23 634	24 492	18 822	33 478
Skulder	- 17	- 63	- 119	- 42	- 27
Den konvertibla reserven	10 636	27 391	28 561	22 875	37 205
Bundna valutor					
Fordringar	3 435	1 284	1 073	92	75
Skulder	- 14	- 72	- 128	- 656	- 957
Den bundna reserven	3 421	1 213	945	- 563	- 881

Tabell 3.

VIKTERNA I FINLANDS BANKS VALUTAINDEX

	USD	GBP	SEK	NOK	DKK	DEM	NLG	BEF	CHF	FRF	ITL	ATS	ESP	JPY	Totalt
4.1.1988	7.6	13.0	20.9	5.1	5.1	19.9	4.9	3.1	2.8	6.9	4.8	.	.	5.9	100.0
24.3.1988	7.6	13.2	20.8	5.1	5.0	20.1	4.9	3.1	2.7	6.8	4.8	.	.	5.9	100.0
12.8.1988	7.7	13.4	20.6	4.9	5.0	19.9	4.9	3.2	2.7	6.8	4.9	.	.	6.0	100.0
13.9.1988	7.8	13.4	20.6	4.9	5.0	19.9	4.9	3.2	2.7	6.7	4.9	.	.	6.0	100.0
5.12.1988	7.9	13.5	20.6	4.8	4.9	19.8	4.9	3.2	2.7	6.7	4.9	.	.	6.1	100.0
2.1.1989	7.8	13.8	20.0	4.7	4.8	20.1	4.9	3.2	2.7	6.8	5.0	.	.	6.2	100.0
16.3.1989	7.7	13.4	19.3	4.5	4.6	19.3	4.7	3.1	2.6	6.6	4.9	1.6	1.8	6.0	100.0
30.6.1989	7.8	13.4	19.3	4.4	4.6	19.4	4.7	3.1	2.5	6.5	4.9	1.6	1.8	6.0	100.0
7.9.1989	8.1	13.4	19.1	4.3	4.5	19.3	4.8	3.1	2.5	6.5	4.9	1.6	1.8	6.1	100.0
7.12.1989	8.0	13.2	19.1	4.3	4.5	19.4	4.8	3.1	2.5	6.6	5.0	1.6	1.8	6.1	100.0
2.1.1990	8.4	13.6	19.1	3.8	4.4	19.1	4.8	3.1	2.4	6.5	5.0	1.6	1.9	6.3	100.0
28.3.1990	8.5	13.3	19.1	3.8	4.4	19.1	4.8	3.2	2.4	6.6	5.0	1.6	1.9	6.3	100.0
6.7.1990	8.8	13.1	19.0	3.8	4.4	19.0	4.8	3.1	2.4	6.7	5.1	1.6	2.0	6.2	100.0
8.10.1990	8.7	12.9	19.0	4.0	4.5	19.1	4.8	3.1	2.4	6.8	5.1	1.6	2.0	6.0	100.0

Tabell 4.

**FINLANDS BANKS
VALUTAINDEX, 1982 = 100**

	Dagsmedeltal
1986	104.0
1987	103.3
1988	102.0
1989	98.4
1990	97.3
1990	
Januari	97.2
Februari	97.1
Mars	97.0
April	97.0
Maj	96.9
Juni	97.2
Juli	97.1
Augusti	97.0
September	97.3
Oktober	97.7
November	97.7
December	97.9

Tabell 5.

**BANKERNAS DAGSPOSITION¹
I FINLANDS BANK, Mmk**

	Dags- depositioner	Dags- lån	Dags- depositioner, netto
1988	621	128	493
1989	417	370	47
1990	806	132	674
1990			
Januari	1 178	371	807
Februari	1 036	298	739
Mars	1 863	127	1 736
April	528	184	344
Maj	656	145	511
Juni	532	99	433
Juli	571	4	567
Augusti	654	43	611
September	614	20	593
Oktober	1 007	18	989
November	377	126	250
December	656	146	510

¹Dagsmedeltal

Tabell 6.

FINLANDS BANKS RÄNTOR

Från	Grund- ränta ¹	Finlands Banks räntor på krediter	
		Minimum	Maximum
1.2.1980	9 ¹ / ₄	7 ¹ / ₂	10 ¹ / ₂
1.6.1982	8 ¹ / ₂	6	11
1.7.1983	9 ¹ / ₂	7	12
1.2.1985	9	6 ¹ / ₂	11 ¹ / ₂
1.1.1986	8 ¹ / ₂	6	11
1.3.1986	8	5 ¹ / ₂	10 ¹ / ₂
19.5.1986	7	4 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂
16.5.1988	8	5 ¹ / ₂	10 ¹ / ₂
1.1.1989	7 ¹ / ₂	5	10
1.11.1989	8 ¹ / ₂	6	11

¹Om grundräntan besluter riksdagens bankfullmäktige på framställning av Finlands Banks direktion.

Tabell 7.

FINLANDS BANKS DAGSRÄNTOR

Från	Dagslåneränta		Dags- depositions- ränta
	egentlig ränta	straffränta	
1.12.1986	11.8	.	9.0
2.12.1986	11.9	.	9.0
9.12.1986	12.0	.	9.0
26.1.1987	11.9	.	9.0
2.2.1987	11.8	.	9.0
13.2.1987	11.7	.	8.5
20.2.1987	11.6	.	8.0
24.2.1987	11.6	19.0	8.0
5.3.1987	11.5	19.0	7.5
17.3.1987	11.4	19.0	7.5
2.4.1987	11.2	19.0	7.5
29.4.1987	11.0	19.0	7.5
6.10.1988	13.0	<u>19.0</u>	4.0
16.6.1989	15.0	.	4.0
6.11.1989	15.0	30.0	4.0

Tabell 8.

INHEMSKA RÄNTOR ¹

	Helibor, %						Långfristig marknadsränta, %	
	1 mån.	2 mån.	3 mån.	6 mån.	9 mån.	12 mån.	3 år	5 år
1987	9.90	9.95	10.02	10.14	10.29	10.40	.	.
1988	9.77	9.87	9.97	10.16	10.35	10.50	10.7	10.8
1989	12.32	12.45	12.53	12.61	12.67	12.72	12.2	12.0
1990	13.63	13.82	13.99	14.16	14.28	14.39	13.7	13.5
1990								
Januari	16.01	16.05	16.05	15.73	15.48	15.45	13.5	13.0
Februari	16.01	16.04	16.01	15.73	15.44	15.39	13.5	13.0
Mars	15.08	15.27	15.38	15.40	15.36	15.37	13.8	13.4
April	13.16	13.48	13.94	14.33	14.56	14.70	13.8	13.5
Maj	12.25	12.52	12.77	13.17	13.47	13.74	13.8	13.7
Juni	12.07	12.28	12.52	13.17	13.54	13.79	13.8	13.7
Juli	11.69	12.10	12.45	13.01	13.38	13.63	13.8	13.7
Augusti	12.03	12.28	12.51	12.94	13.29	13.52	13.7	13.7
September	12.59	12.88	13.09	13.46	13.74	13.93	13.7	13.6
Oktober	13.97	14.20	14.41	14.57	14.66	14.72	14.0	13.9
November	14.48	14.50	14.53	14.40	14.39	14.38	13.9	13.8
December	14.40	14.34	14.30	14.08	14.03	14.02	13.5	13.4

¹ Dagsmedeltal

Tabell 9.

FINLANDS BANKS INTERVENTIONER PÅ PENNINGMARKNADEN, Mmk

	Köp av penningmarknadsinstrument	Försäljningar av penningmarknadsinstrument	Förfallande, netto	Interventioner på penningmarknaden, netto
1988	+ 13 840	- 19 190	+ 16 850	+ 11 500
1989	+131 110	- 3 855	- 99 245	+ 28 010
1990	+163 326	-26 379	-160 797	-23 850
1990				
Januari	+ 18 660	- 4 710	- 13 630	+ 320
Februari	+ 31 775	-14 350	- 18 650	- 1 225
Mars	+ 24 811	- 4 739	- 27 435	- 7 363
April	+ 16 470	- 150	- 17 452	- 1 132
Maj	+ 15 510	- 1 610	- 15 130	- 1 230
Juni	+ 15 310	- 250	- 14 220	+ 840
Juli	+ 7 290	—	- 10 970	- 3 680
Augusti	+ 10 230	- 20	- 11 440	- 1 230
September	+ 11 110	- 100	- 11 340	- 330
Oktober	+ 4 850	- 50	- 8 340	- 3 540
November	+ 4 160	- 50	- 5 940	- 1 830
December	+ 3 150	- 350	- 6 250	- 3 450

+ anger likviditetstillskott och
- likviditetsindragning

Tabell 10.

FINLANDS BANKS AVISTAINTERVENTIONER ¹, Mmk

	Valutaköp (+)	Valutaförsäljningar (-)	Avista- interventioner, netto
1988	+ 6 372	- 5 776	+ 596
1989	+ 4 825	- 7 473	- 2 648
1990	+13 460	- 3 540	+ 9 920
1990			
Januari	+ 7 820	—	+ 7 820
Februari	+ 480	—	+ 480
Mars	+ 1 730	—	+ 1 730
April	+ 2 480	—	+ 2 480
Maj	+ 510	—	+ 510
Juni	—	- 320	- 320
Juli	+ 120	—	+ 120
Augusti	—	—	—
September	+ 320	- 880	- 560
Oktober	—	—	—
November	—	—	—
December	—	- 2 340	- 2 340

+ anger likviditetstillskott och
- likviditetsindragning

Tabell 11.

FINLANDS BANKS TERMINSINTERVENTIONER ^{1, 2}, Mmk

	Termins- försäljningar av valuta (+)	Förfallande termins- försäljningar av valuta	Terminsköp av valuta (-)	Förfallande terminsköp av valuta	Termins- interventioner, netto
1988	+ 377	- 103	- 2 705	+ 2 980	+ 549
1989	—	- 337	- 394	+ 1 509	+ 778
1990	—	- 200	-29 900	+23 950	- 6 150
1990					
Januari	—	—	- 280	—	- 280
Februari	—	- 200	- 1 700	+ 280	- 1 620
Mars	—	—	- 2 330	+ 1 710	- 620
April	—	—	- 3 600	+ 450	- 3 150
Maj	—	—	- 4 030	+ 1 170	- 2 860
Juni	—	—	- 2 090	+ 2 260	+ 170
Juli	—	—	- 2 450	+ 2 580	+ 130
Augusti	—	—	- 3 290	+ 3 610	+ 320
September	—	—	- 1 640	+ 2 490	+ 850
Oktober	—	—	- 2 270	+ 2 590	+ 320
November	—	—	- 4 320	+ 4 500	+ 180
December	—	—	- 1 900	+ 2 310	+ 410

+ anger likviditetstillskott och
- likviditetsindragning

¹ T.o.m. 31.12.1989 enligt valuteringsdag, därefter enligt transaktionsdag.

² Omfattar också outrightaffärer; dessa har inte någon direkt inverkan på likviditeten.

Tabell 12.

AVISTA SÄLJKURSER FÖR UTLÄNDSKA VALUTOR ÅRSVIS, mk

Valuta	1985			1986			1987		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	7.132	6.206	5.425	5.467	5.078	4.802	4.793	4.404	3.954
1 dollar, Montreal	5.129	4.554	3.889	3.914	3.659	3.484	3.501	3.325	3.044
1 pund, London	8.501	8.000	7.424	7.916	7.459	6.927	7.425	7.213	6.911
1 irl. pund, Dublin	6.763	6.590	6.435	7.090	6.816	6.593	6.730	6.556	6.464
1 krona, Stockholm	0.7385	0.7222	0.7135	0.7261	0.7138	0.7045	0.7067	0.6952	0.6789
1 krona, Oslo	0.7285	0.7231	0.7150	0.7290	0.6882	0.6501	0.6666	0.6547	0.6332
1 krona, Köpenhamn	0.6060	0.5871	0.5745	0.6572	0.6290	0.6005	0.6665	0.6444	0.6258
1 krona, Reykjavik	0.1730	0.1520	0.1305	0.1323	0.1259	0.1213	0.1216	0.1163	0.1127
1 DM, Frankfurt a.M.	2.2090	2.1142	2.0635	2.4814	2.3454	2.2055	2.5267	2.4514	2.4048
1 gulden, Amsterdam	1.9620	1.8745	1.8195	2.1953	2.0789	1.9585	2.2401	2.1755	2.1375
1 franc, Bryssel	0.10820	0.10483	0.10250	0.11930	0.11399	0.10780	0.12190	0.11806	0.11590
1 franc, Zürich	2.6540	2.5360	2.4240	3.0081	2.8349	2.6025	3.0956	2.9563	2.8862
1 franc, Paris	0.7215	0.6940	0.6760	0.7589	0.7355	0.7010	0.7583	0.7345	0.7239
1 lire, Rom	0.00344	0.00327	0.00315	0.00359	0.00343	0.00322	0.00356	0.00341	0.00333
1 schilling, Wien	0.3145	0.3012	0.2940	0.3546	0.3339	0.3140	0.3593	0.3488	0.3420
1 escudo, Lissabon	0.0393	0.0367	0.0342	0.0355	0.0343	0.0331	0.0332	0.0315	0.0304
1 peseta, Madrid	0.0382	0.0366	0.0351	0.0373	0.0364	0.0353	0.0377	0.0358	0.0348
1 yen, Tokyo	0.02770	0.02610	0.02490	0.03258	0.03028	0.02675	0.03248	0.03050	0.02945
1 austr. dollar, Melbourne	3.259	3.106	2.810
1 rubel, clearing, Moskva	7.773	7.419	7.140	7.367	7.228	7.040	7.186	6.965	6.792
1 särskild dragningsrätt (SDR)	6.75940	6.27879	5.93241	6.10906	5.94432	5.79542	5.86330	5.68010	5.54077
1 europeisk valuta- enhet (ECU)	5.198	5.075	4.995

Valuta	1988			1989			1990		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	4.528	4.191	3.930	4.560	4.295	4.020	4.097	3.831	3.540
1 dollar, Montreal	3.727	3.412	3.030	3.806	3.632	3.476	3.533	3.287	3.044
1 pund, London	7.668	7.466	7.228	7.605	7.051	6.524	7.221	6.827	6.452
1 irl. pund, Dublin	6.589	6.397	6.279	6.322	6.104	5.958	6.474	6.347	6.221
1 krona, Stockholm	0.6941	0.6848	0.6752	0.6839	0.6673	0.6530	0.6565	0.6479	0.6389
1 krona, Oslo	0.6591	0.6444	0.6284	0.6428	0.6234	0.6148	0.6194	0.6130	0.6099
1 krona, Köpenhamn	0.6443	0.6235	0.6072	0.6158	0.5886	0.5716	0.6313	0.6197	0.6081
1 krona, Reykjavik	0.1156	0.1006	0.0924	0.0923	0.0782	0.0686	0.0694	0.0681	0.0671
1 DM, Frankfurt a.M.	2.4845	2.3895	2.3441	2.3969	2.2879	2.2252	2.4332	2.3721	2.3393
1 gulden, Amsterdam	2.2073	2.1233	2.0768	2.1219	2.0281	1.9745	2.1569	2.1053	2.0750
1 franc, Bryssel	0.11870	0.11420	0.11190	0.1141	0.1092	0.1064	0.1176	0.1148	0.1124
1 franc, Zürich	3.0641	2.8700	2.7688	2.7746	2.6306	2.4843	2.9010	2.7635	2.6025
1 franc, Paris	0.7354	0.7060	0.6882	0.7029	0.6757	0.6587	0.7165	0.7054	0.6942
1 lire, Rom	0.00337	0.00324	0.00318	0.00322	0.00315	0.00307	0.00326	0.00321	0.00316
1 schilling, Wien	0.3529	0.3401	0.3338	0.3411	0.3254	0.3163	0.3462	0.3374	0.3326
1 escudo, Lissabon	0.0303	0.0294	0.0286	0.0287	0.0276	0.0270	0.0277	0.0271	0.0268
1 peseta, Madrid	0.0369	0.0361	0.0356	0.0377	0.0364	0.0346	0.0387	0.0377	0.0364
1 yen, Tokyo	0.03392	0.03273	0.03126	0.03402	0.03122	0.02831	0.02879	0.02654	0.02473
1 austr.dollar, Melbourne	3.703	3.309	2.851	3.879	3.423	3.190	3.232	3.011	2.722
1 rubel, clearing, Moskva	7.132	6.891	6.734	6.988	6.817	6.656	6.706	6.553	6.426
1 särskild dragningsrätt (SDR)	5.79563	5.61826	5.50705	5.68080	5.49375	5.30888	5.34498	5.18345	5.07250
1 europeisk valuta- enhet (ECU)	5.116	4.954	4.868	4.879	4.731	4.625	4.974	4.875	4.789

Tabell 13.

AVISTA SÄLJKURSER FÖR UTLÄNDSKA VALUTOR 1990 MÅNADSVIS, mk

Valuta	Januari			Februari			Mars		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	4.097	4.010	3.954	3.987	3.960	3.935	4.055	4.030	4.008
1 dollar, Montreal	3.533	3.431	3.332	3.351	3.315	3.287	3.452	3.416	3.371
1 pund, London	6.688	6.632	6.572	6.773	6.724	6.682	6.722	6.561	6.452
1 irl. pund, Dublin	6.334	6.270	6.221	6.293	6.277	6.263	6.345	6.308	6.262
1 krona, Stockholm	0.6555	0.6508	0.6473	0.6522	0.6482	0.6459	0.6565	0.6548	0.6519
1 krona, Oslo	0.6166	0.6139	0.6117	0.6140	0.6129	0.6123	0.6131	0.6125	0.6121
1 krona, Köpenhamn	0.6170	0.6117	0.6081	0.6145	0.6128	0.6108	0.6206	0.6177	0.6117
1 krona, Reykjavik	0.0689	0.0684	0.0681	0.0694	0.0684	0.0682	0.0684	0.0682	0.0681
1 DM, Frankfurt a.M.	2.4002	2.3708	2.3550	2.3731	2.3635	2.3541	2.3783	2.3648	2.3464
1 gulden, Amsterdam	2.1246	2.1018	2.0883	2.1028	2.0966	2.0894	2.1113	2.1001	2.0842
1 franc, Bryssel	0.11420	0.11317	0.11240	0.11340	0.11322	0.11290	0.11460	0.11399	0.11300
1 franc, Zürich	2.6794	2.6457	2.6025	2.6873	2.6625	2.6456	2.6832	2.6677	2.6530
1 franc, Paris	0.7039	0.6980	0.6942	0.6990	0.6975	0.6951	0.7057	0.7021	0.6963
1 lire, Rom	0.00321	0.00319	0.00318	0.00321	0.00320	0.00319	0.00323	0.00322	0.00320
1 schilling, Wien	0.3416	0.3371	0.3347	0.3372	0.3359	0.3345	0.3382	0.3362	0.3336
1 escudo, Lissabon	0.0274	0.0272	0.0270	0.0271	0.0271	0.0270	0.0271	0.0270	0.0270
1 peseta, Madrid	0.0372	0.0367	0.0364	0.0368	0.0367	0.0366	0.0372	0.0370	0.0367
1 yen, Tokyo	0.02822	0.02768	0.02736	0.02757	0.02723	0.02675	0.02693	0.02634	0.02552
1 austr. dollar, Melbourne	3.232	3.159	3.049	3.084	3.029	2.989	3.106	3.067	3.037
1 rubel, clearing, Moskva	6.706	6.640	6.586	6.608	6.591	6.576	6.631	6.610	6.591
1 särskild dragningsrätt (SDR)	5.34498	5.27623	5.24393	5.25952	5.24250	5.23258	5.26111	5.23570	5.20592
1 europeisk valuta- enhet (ECU)	4.848	4.812	4.789	4.870	4.829	4.816	4.841	4.827	4.807

Valuta	April			Maj			Juni		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	4.030	4.000	3.972	3.985	3.931	3.890	3.999	3.966	3.923
1 dollar, Montreal	3.458	3.439	3.422	3.419	3.351	3.308	3.425	3.385	3.340
1 pund, London	6.622	6.557	6.516	6.714	6.612	6.538	6.860	6.780	6.683
1 irl. pund, Dublin	6.382	6.362	6.346	6.402	6.351	6.300	6.346	6.318	6.287
1 krona, Stockholm	0.6565	0.6546	0.6535	0.6536	0.6503	0.6484	0.6532	0.6516	0.6503
1 krona, Oslo	0.6122	0.6117	0.6108	0.6121	0.6111	0.6105	0.6148	0.6133	0.6110
1 krona, Köpenhamn	0.6245	0.6217	0.6174	0.6255	0.6213	0.6171	0.6218	0.6186	0.6159
1 krona, Reykjavik	0.0683	0.0680	0.0676	0.0683	0.0679	0.0674	0.0685	0.0683	0.0681
1 DM, Frankfurt a.M.	2.3790	2.3704	2.3625	2.3875	2.3666	2.3489	2.3645	2.3540	2.3449
1 gulden, Amsterdam	2.1130	2.1060	2.0977	2.1229	2.1041	2.0857	2.1000	2.0913	2.0833
1 franc, Bryssel	0.11510	0.11472	0.11420	0.11520	0.11469	0.11410	0.11510	0.11461	0.11420
1 franc, Zürich	2.7339	2.6899	2.6702	2.8024	2.7738	2.7296	2.8086	2.7822	2.7624
1 franc, Paris	0.7099	0.7072	0.7041	0.7091	0.7044	0.6981	0.7044	0.7011	0.6972
1 lire, Rom	0.00325	0.00324	0.00322	0.00326	0.00323	0.00321	0.00324	0.00322	0.00320
1 schilling, Wien	0.3385	0.3372	0.3361	0.3395	0.3366	0.3341	0.3366	0.3348	0.3326
1 escudo, Lissabon	0.0272	0.0270	0.0270	0.0271	0.0270	0.0270	0.0272	0.0271	0.0269
1 peseta, Madrid	0.0377	0.0375	0.0371	0.0381	0.0380	0.0377	0.0385	0.0382	0.0380
1 yen, Tokyo	0.02557	0.02528	0.02503	0.02641	0.02562	0.02490	0.02619	0.02582	0.02545
1 austr. dollar, Melbourne	3.099	3.075	3.013	3.070	3.017	2.981	3.139	3.105	3.075
1 rubel, clearing, Moskva	6.594	6.582	6.566	6.616	6.575	6.548	6.641	6.620	6.594
1 särskild dragningsrätt (SDR)	5.20648	5.19392	5.17695	5.19981	5.17416	5.14776	5.22494	5.20247	5.18213
1 europeisk valuta- enhet (ECU)	4.858	4.847	4.834	4.872	4.849	4.826	4.871	4.850	4.825

Tabell 13., forts.

Valuta	Juli			Augusti			September		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	3.899	3.848	3.773	3.786	3.710	3.650	3.756	3.715	3.673
1 dollar, Montreal	3.355	3.328	3.272	3.286	3.245	3.210	3.257	3.212	3.165
1 pund, London	7.019	6.959	6.857	7.155	7.061	6.968	7.054	6.993	6.910
1 irl. pund, Dublin	6.327	6.300	6.280	6.368	6.346	6.320	6.408	6.358	6.317
1 krona, Stockholm	0.6503	0.6473	0.6453	0.6455	0.6431	0.6408	0.6499	0.6451	0.6420
1 krona, Oslo	0.6125	0.6112	0.6100	0.6116	0.6106	0.6099	0.6165	0.6125	0.6102
1 krona, Köpenhamn	0.6194	0.6166	0.6150	0.6205	0.6182	0.6158	0.6256	0.6200	0.6156
1 krona, Reykjavik	0.0687	0.0680	0.0675	0.0684	0.0677	0.0671	0.0688	0.0680	0.0672
1 DM, Frankfurt a.M.	2.3569	2.3463	2.3393	2.3719	2.3628	2.3538	2.3869	2.3667	2.3497
1 gulden, Amsterdam	2.0939	2.0824	2.0750	2.1051	2.0973	2.0895	2.1168	2.1000	2.0866
1 franc, Bryssel	0.11470	0.11404	0.11350	0.11530	0.11495	0.11460	0.11600	0.11514	0.11430
1 franc, Zürich	2.7854	2.7628	2.7272	2.9010	2.8338	2.7647	2.8737	2.8450	2.8160
1 franc, Paris	0.7032	0.7009	0.6985	0.7075	0.7057	0.7039	0.7143	0.7081	0.7035
1 lire, Rom	0.00323	0.00322	0.00321	0.00325	0.00322	0.00318	0.00321	0.00318	0.00316
1 schilling, Wien	0.3354	0.3338	0.3328	0.3373	0.3361	0.3352	0.3392	0.3367	0.3345
1 escudo, Lissabon	0.0270	0.0270	0.0269	0.0271	0.0270	0.0269	0.0271	0.0270	0.0268
1 peseta, Madrid	0.0385	0.0384	0.0383	0.0387	0.0384	0.0378	0.0382	0.0378	0.0375
1 yen, Tokyo	0.02619	0.02581	0.02532	0.02566	0.02519	0.02473	0.02757	0.02681	0.02585
1 austr. dollar, Melbourne	3.129	3.068	3.002	3.089	3.020	2.966	3.134	3.083	3.042
1 rubel, clearing, Moskva	6.581	6.549	6.509	6.508	6.480	6.456	6.588	6.523	6.475
1 särskild dragningsrätt (SDR)	5.18414	5.16136	5.13581	5.11497	5.09787	5.07250	5.22274	5.15451	5.11114
1 europeisk valuta- enhet (ECU)	4.873	4.856	4.843	4.913	4.899	4.876	4.943	4.898	4.866

Valuta	Oktober			November			December		
	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst	Högst	Medeltal	Lägst
1 dollar, New York	3.710	3.627	3.571	3.634	3.569	3.540	3.697	3.611	3.561
1 dollar, Montreal	3.220	3.133	3.062	3.113	3.072	3.044	3.187	3.117	3.079
1 pund, London	7.221	7.060	6.995	7.050	7.015	6.982	6.996	6.974	6.941
1 irl. pund, Dublin	6.406	6.386	6.362	6.474	6.433	6.393	6.473	6.449	6.422
1 krona, Stockholm	0.6472	0.6434	0.6389	0.6435	0.6420	0.6400	0.6464	0.6438	0.6415
1 krona, Oslo	0.6152	0.6135	0.6112	0.6173	0.6155	0.6130	0.6194	0.6177	0.6158
1 krona, Köpenhamn	0.6257	0.6235	0.6211	0.6286	0.6264	0.6239	0.6313	0.6284	0.6263
1 krona, Reykjavik	0.0684	0.0681	0.0677	0.0682	0.0680	0.0678	0.0685	0.0681	0.0677
1 DM, Frankfurt a.M.	2.3873	2.3785	2.3674	2.4125	2.4006	2.3846	2.4332	2.4197	2.4035
1 gulden, Amsterdam	2.1172	2.1100	2.1007	2.1395	2.1285	2.1151	2.1569	2.1451	2.1306
1 franc, Bryssel	0.11600	0.11559	0.11510	0.11710	0.11645	0.11610	0.11760	0.11699	0.11630
1 franc, Zürich	2.8729	2.8302	2.8068	2.8549	2.8394	2.8114	2.8417	2.8293	2.8094
1 franc, Paris	0.7145	0.7117	0.7084	0.7165	0.7146	0.7119	0.7157	0.7142	0.7129
1 lire, Rom	0.00320	0.00319	0.00318	0.00322	0.00321	0.00319	0.00323	0.00322	0.00321
1 schilling, Wien	0.3395	0.3384	0.3368	0.3433	0.3416	0.3394	0.3462	0.3443	0.3420
1 escudo, Lissabon	0.0274	0.0272	0.0271	0.0277	0.0275	0.0272	0.0277	0.0276	0.0273
1 peseta, Madrid	0.0382	0.0380	0.0378	0.0383	0.0381	0.0379	0.0382	0.0381	0.0379
1 yen, Tokyo	0.02879	0.02794	0.02688	0.02810	0.02770	0.02718	0.02730	0.02706	0.02679
1 austr. dollar, Melbourne	3.102	2.933	2.785	2.870	2.782	2.722	2.860	2.799	2.743
1 rubel, clearing, Moskva	6.549	6.500	6.451	6.486	6.465	6.426	6.575	6.504	6.472
1 särskild dragningsrätt (SDR)	5.18458	5.16932	5.15378	5.17002	5.14440	5.12045	5.18547	5.14894	5.12947
1 europeisk valuta- enhet (ECU)	4.939	4.919	4.900	4.970	4.949	4.934	4.974	4.963	4.944

Tabell 14.

TILLVERKNING OCH MAKULERING AV SEDLAR OCH MYNT, Mmk

	1986	1987	1988	1989	1990
Sedeltillverkning					
1 000 mk	10 650.0	—	—	—	—
500 "	400.0	5 360.5	—	—	—
100 "	2 647.2	—	4 440.0	2 800.0	6 380.0
50 "	—	1 142.0	—	1 745.0	588.5
10 "	695.0	841.0	700.4	780.0	859.0
Summa	14 392.2	7 343.5	5 140.4	5 325.0	7 827.5
milj. st.	107.4	117.7	114.4	140.9	161.5
Sedelmakulering					
1000 mk	—	9.7	101.5	231.0	296.0
500 "	324.3	566.9	2 364.5	1 190.5	475.0
100 "	1 550.0	2 505.0	2 930.0	2 261.9	1 945.0
50 "	665.0	177.5	1 370.0	1 269.0	832.5
10 "	826.3	506.0	822.3	1 071.9	613.5
5 "	2.2	0.5	0.3	1.3	0.3
1 "	—	0.0	0.1	0.0	0.0
Summa	3 367.8	3 765.7	7 588.7	6 025.6	4 162.3
milj. st.	112.5	80.5	143.9	158.1	98.8
Mynttillverkning					
100 mk	.	.	.	20.0	25.0
50 "
25 "
10 "
5 "	25.0	15.0	15.2	41.4	59.1
1 "	10.0	10.0	25.0	34.5	55.8
50 p	4.5	2.5	7.4	5.3	37.9
20 "	4.0	4.2	2.8	7.4	2.6
10 "	1.5	1.0	2.3	2.2	20.2
5 "	1.0	1.0	1.7	0.1	0.1
Summa	46.0	33.8	54.4	111.0	200.7
Myntmakulering					
100 mk	.	.	.	—	—
50 "	0.8	1.3	1.1	1.1	—
25 "	—	—	0.0	0.0	—
10 "	—	—	—	0.1	—
5 "	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
1 "	0.3	0.2	0.1	0.2	0.2
50 p	0.1	0.0	0.0	0.0	9.4
20 "	0.0	0.0	0.0	0.0	3.3
10 "	0.0	0.0	0.0	0.0	2.2
5 "	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9
1 "	0.2	0.2	0.1	0.1	0.0
Summa	1.5	1.9	1.5	1.5	16.2

Tabell 15.

UTELÖPANDE SEDLAR OCH MYNT VID SLUTET AV ÅRET, Mmk

	1986	1987	1988	1989	1990
Sedlar					
1 000 mk	497.8	1 727.3	2 451.5	3 016.3	3 473.8
500 "	2 815.1	2 467.5	2 539.0	2 701.1	2 785.2
100 "	3 410.6	3 686.9	4 276.2	4 893.4	5 599.6
50 "	661.2	736.2	807.6	899.9	950.6
10 "	441.9	470.7	498.0	533.9	561.1
5 "	22.1	21.5	21.2	21.0	20.9
1 "	7.0	7.2	7.4	7.4	7.6
Summa	7 855.7	9 117.3	10 600.8	12 073.0	13 398.8
Före 1963 emitterade	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4
Mynt					
100 mk	.	.	.	19.5	44.0
50 "	75.5	74.3	74.3	74.2	74.0
25 "	19.9	19.9	19.9	19.9	19.9
10 "	38.4	38.3	38.4	38.4	38.4
5 "	221.3	249.8	284.9	324.1	352.8
1 "	273.6	295.8	320.9	354.3	374.0
50 p	63.7	69.6	75.8	83.3	102.1
20 "	57.6	59.9	66.7	71.9	70.5
10 "	29.2	31.3	33.6	35.8	45.7
5 "	24.4	25.9	26.5	27.4	26.8
1 "	8.0	7.9	7.8	7.7	7.7
Summa	811.6	872.8	948.7	1 056.3	1 155.9
Före 1963 emitterade	15.7	15.7	15.7	15.7	15.7

Tabell 16.

INHEMSK CLEARINGRÖRELSE¹

År	Huvudkontoret		Avdelningskontoren ²		Summa	
	Antal 1 000 st.	Värde Mmk	Antal 1 000 st.	Värde Mmk	Antal 1 000 st.	Värde Mmk
1986	159 105	604 292	61	13 451	159 166	617 743
1987	170 494	662 296	4	2 243	170 498	664 539
1988	206 206	766 278	—	—	206 206	766 278
1989	241 956	920 019	—	—	241 956	920 019
1990	266 476	818 594	—	—	266 476	818 594 ³

¹ Mellan bankerna förmedlade bankväxlar, checkar, bank- och postgiroöverföringar samt automatiska kontoöverföringar.² Clearingen upphörde vid slutet av mars 1986 vid alla andra avdelningskontor utom i Åbo och Tammerfors; vid dessa slopades clearingen vid slutet av februari 1987.³ Clearingen minskade på grund av bankernas stridsåtgärder 18.1—4.3.1990.

FINLANDS BANKS PUBLIKATIONER

Bank of Finland Bulletin		11 nummer per år (juni-juli dubbelnummer).	
Årspublikationer 1990		Årsbok 1989 (separat på finska, svenska och engelska). Finländska masskuldebrevslån 1989 (på finska, svenska och engelska).	
Valutabestämmelserna		Separat på finska, svenska och engelska.	
Forskningspublikationer 1990			
Serie A, populärvetenskapliga utredningar	A:73	ARI AALTONEN-ESKO AURIKKO Keskuspankkipolitiikka Suomessa (Centralbankspolitiken i Finland); andra reviderade upplagan	
	A:74	MARKKU MALKAMÄKI Rahoitusmarkkinoiden kansainvälistyminen (Finansmarknadens internationalisering)	
	A:75	Neuvostotalous muutoksessa (Sovjetunionens ekonomi i omvandling); sammelvek	
	A:76	ESKO SYDÄNMÄKI Kansainvälinen velkaongelma (Det internationella skuldproblemet)	
	A:77	Pankkitoiminnan lähtökohdat kansainvälisessä kilpailussa (Bankverksamhetens utgångspunkter i den internationella konkurrensen); sammelvek	
	A:78	Suomen rahoitusmarkkinoiden kehitys 1980-luvulla (Den finländska finansmarknadens utveckling på 1980-talet); sammelvek	
	Serie B, doktorsavhandlingar	B:44	CHRISTIAN C. STARCK Foreign and Domestic Shocks and Fluctuations in the Finnish Economy 1960—1988
		D:73	The BOF4 Quarterly Model of the Finnish Economy; sammelvek
Serie D, analytiska undersökningar	D:74	ESKO AURIKKO Valuuttakurssipolitiikka, rationaaliset odotukset ja pääomaliikkeiden herkkyyys (Valutakurspolitiken, rationella förväntningar och kapitalrörelsernas känslighet)	
	D:75	MARKKU PULLI Pankkien likviditeetti ja lyhyet korot (Bankernas likviditet och de korta räntorna)	
Diskussionsunderlag		I serien publicerades 28 undersökningar och utredningar som gjorts vid olika avdelningar i banken.	
Statistikmeddelanden		Penning- och valutamarknadsstatistik, utkommer en gång i månaden (på finska, svenska och engelska). Betalningsbalansstatistik, utkommer kvartalsvis (separat på finska och svenska). Investeringsenkät, utkommer halvårsvis (separat på finska och svenska). Direktinvesteringar, utkommer en gång om året (separat på finska, svenska och engelska).	
Beställningar		Finlands Banks års- och forskningspublikationer kan beställas via bokhandlarna. Bibliotek, offentliga organisationer, forskningsanstalter o.d. kan beställa publikationerna också direkt från Finlands Bank, adress Finlands Bank, informationsavdelningen, publikationsbyrån, PB 160, 00101 Helsingfors, tel. (90) 1831. Finlands Bank tillhandahåller också en publikationsförteckning. Pärmen Valutabestämmelserna kan rekvireras endast från Finlands Bank mot postförskott till ett pris av 100 mk/st. I priset ingår uppdatering av sidorna då bestämmelserna ändras. Bulletinen, diskussionsunderlagen och statistikmeddelandena kan beställas från Finlands Banks informationsavdelning.	

FINLANDS BANKS LEDNING OCH ORGANISATION VID SLUTET AV 1990

Riksdagens bankfullmäktige

Erkki Pystynen, ordförande
Pertti Hietala, vice ordförande
Matti Maijala

} ordinarie bankfullmäktige

Heikki Perho
Tuure Junnila
Antti Kalliomäki
Jussi Ranta
Paavo Väyrynen
Henrik Westerlund

Heikki T. Hämäläinen, sekreterare

Finlands Banks direktion

Direktionens arbetsfördelning sådan den fastställts av bankfullmäktige:

Rolf Kullberg, ordförande

Allmän ledning och övervakning av bankens verksamhet
Allmänna principer för centralbankspolitiken
Representerande av direktionen
Övervakning av direktionsmedlemmarnas verksamhet och sakinnehållet i deras beslut
Intern revision

Ele Alenius

Administrativa avdelningen
Avdelningskontoren
Betalningsmedelsavdelningen
Byggnadsprojekt
Ekonomiska avdelningen
Forskningsavdelningen
Sedeltryckeriet

Harri Holkeri,
statsminister, tjänstledig

Esko Ollila

Avdelningen för betalningsrörelser
Avdelningen för östhandel
Finansmarknadsavdelningen
Personalavdelningen
Redovisningsavdelningen
Riskkontrollavdelningen
Sitra

Kalevi Sorsa,
riksdagens talman, tjänstledig

Markku Puntila

Avdelningen för marknadsoperationer
Centralbankspolitiska avdelningen
Databehandlingsavdelningen
Informationsavdelningen
Juridiska ärenden
Säkerhet
Valutakontrollavdelningen

HUVUDKONTORET

DIREKTÖRER	SEKTORER	ENHETER	ENHETERNAS CHEFER	BYRÅCHEFER
Pentti Koivikko	Betalningsmedelsförsörjning	Avdelningskontoren	(se nästa sida)	Märjam Bederdin Seppo Eriksson Kari Lottanen Kyösti Norhomaa Kenneth Sainio Harri Brandt Iris Kolehmainen Taisto Lehtinen
		Betalningsmedelsavdelningen	Reijo Mäkinen överkassör	
	Interna tjänster	Administrativa avdelningen	Urpo Levo	
		Byggnadsprojekt	Bengt Palmroos byggnadschef	
		Databehandlingsavdelningen	Riitta Jokinen	
		Personalavdelningen	Anton Mäkelä	
		Personalprojekt	Anneli Soini projektchef	
		Juridiska ärenden	Arno Lindgren juridisk chef	
		Redovisningsavdelningen	Ossi Leppänen	
		Säkerhet	Jyrki Ahvonen säkerhetschef	
Sirikka Hämäläinen	Centralbankspolitik	Avdelningen för marknadsoperationer	Tom Nordman (stf.)	Monica Ahlstedt (stf.) Antti Juusela Pirkko Pohjoisaho-Aarti Tapio Korhonen Antti Suvanto Kjell Peter Söderlund Ritva Alasaukko-oja Antero Arimo Heikki Elonen Pirjo Kivelä Seppo Kostiainen Marti Lehtonen Juhani Hirvonen Jorma Hilpinen Petri Kiema Jarmo Nurminen Mauri Lehtinen Jyrki Varstala Hannu Wiksten Kaiju Kallio Juhani Raatikainen (stf.) Liisa Halme Veikko Saarinen Terhi Kivilahti Juhani Laurila
		Centralbankspolitiska avdelningen	Johnny Åkerholm	
		Informationsavdelningen	Antti Heinonen	
	Makroekonomi	Ekonomiska avdelningen	Kari Puumanen	
		Forskningsavdelningen	Heikki Koskenkylä	
		Valutakontrollavdelningen	Esa Ojanen	
Matti Vanhala	Finansmarknad	Avdelningen för betalningsrörelser	Raimo Hyvärinen	
		Finansmarknadsavdelningen	Peter Nyberg (stf.)	
		Riskkontrollavdelningen	Kaarlo Jännäri	
	Östhandel	Avdelningen för östhandel	Kari Holopainen	
		Revisionsavdelningen	Timo Männistö Heikki T. Hämäläinen	
Intern revision Ledningens sekreterare				

AVDELNINGSKONTOREN

KONTOR	FÖRESTÅNDARE
Björneborg Joensuu	Martti Hagman (vid sidan av egen tjänst) Pekka Konttinen (vid sidan av egen tjänst)
Jyväskylä Kotka Kuopio Lahtis Rovaniemi S:t Michel	Pauli Lähde Juhani Huuskonen Pekka Konttinen Reino Ylönen (vid sidan av egen tjänst) Renne Kurth (vid sidan av egen tjänst) Juhani Huuskonen (vid sidan av egen tjänst)
Tammerfors Uleåborg Vasa Åbo	Reino Ylönen Renne Kurth Tapani Kulanko Martti Hagman

IVA5a 1991 51181.1
Finlands

Årsbok 1990.

1995-11-07

SEDELTRYCKERIET

Direktion: Ele Alenius, Pentti Koivikko, Veli Tarvainen
Direktionssekreterare: Urpo Levo
Verkställande direktör: Veli Tarvainen
Ledningsgrupp: Tom Ahlers, Pekka Kariola, Juh

FINLANDS BANK

Grundad 1811
Besöksadress: Snellmansplatsen, Helsingfors
Postadress: PB 160, 00101 Helsingfors
Telefon: nationellt nummer (90) 1831
internationellt nummer +358 0 1831
Telex: 121224 spfb sf
Telefax: 174 872
Telegramadress: SUOMENPANKKI

AVDELNINGSKONTOR

Björneborg: Valtakatu 11, PB 110, 28101 Björneborg, tel. (939) 325 344
Joensuu: Torikatu 34, PB 80, 80101 Joensuu, tel. (973) 212 16
Jyväskylä: Kauppakatu 21, PB 165, 40101 Jyväskylä, tel. (941) 211 433
Kotka: Keskuskatu 19, PB 211, 48101 Kotka, tel. (952) 182 500
Kuopio: Kauppakatu 25—27, PB 123, 70101 Kuopio, tel. (971) 125 611
Lahtis: Torikatu 3, PB 170, 15111 Lahtis, tel. (918) 298 31
Rovaniemi: Valtakatu 10—12, PB 8070, 96101 Rovaniemi, tel. (960) 2831
S:t Michel: Päiviönkatu 15, PB 61, 50101 S:t Michel, tel. (955) 214 840
Tammerfors: Hämeenkatu 13, PB 325, 33101 Tammerfors, tel. (931) 225 420
Uleåborg: Kajaaninkatu 8, PB 103, 90101 Uleåborg, tel. (981) 224 366
Vasa: Kyrkoesplanaden 22, PB 44, 65101 Vasa, tel. (961) 118 322
Åbo: Slottsgatan 20, PB 373, 20101 Åbo, tel. (921) 326 066